

**SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU MURÁNSKA PLANINA
SO SÍDLOM V REVÚCEJ**

**VYHODNOTENIE PLNENIA PLÁNU HLAVNÝCH ÚLOH
ZA ROK 2022**

Revúca, február 2023

Obsah

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	3
1. TEXTOVÁ ČASŤ.....	4
1.1 Identifikácia organizácie.....	4
1.2 Pôsobnosť a strednodobý výhľad.....	4
1.3 Rozpočet organizácie.....	5
1.4 Organizačné členenie a personálne otázky.....	5
2. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA	7
2.1 Základný a aplikovaný výskum a tvorba predpisov.....	7
2.1.1 Mapovanie výskytu invázných a nepôvodných invázne sa správajúcich druhov	7
2.1.2 Mapovanie výskytu druhov národného významu	7
2.1.3 Geologický a geomorfologický prieskum významných anorganických javov a foriem	7
2.1.4 Súčasný stav chránených území	8
2.1.5 Programy starostlivosti (PS) o chránené vtáčie územia (CHVÚ) a ÚEV prekrývajúce sa s národnou sústavou chránených území	11
2.2 Budovanie európskej sústavy chránených území NATURA 2000	12
2.3 Ochrana a praktická starostlivosť o osobitne chránené časti prírody a krajiny.....	14
2.3.1 Zabezpečenie a vykonávanie praktickej starostlivosti o lesné biotopy	14
2.3.2 Vykonávanie praktickej starostlivosti o nelesné biotopy a chránené druhy rastlín	15
2.3.3 Realizácia praktickej starostlivosti o chránené stromy	16
2.3.4 Realizácia praktickej starostlivosti o chránené živočíchy	16
2.3.5 Zabezpečenie starostlivosti o hendikepované živočíchy, prevádzky chovných a rehabilitačných staníc	17
2.3.6 Zabezpečenie praktickej starostlivosti o anorganické javy	17
2.3.7 Označovanie chránených území a chránených stromov	17
2.3.8 Zabezpečenie realizácie opatrení v ochranných pásmach chránených území slúžiacich na zabránenie šírenia a premnoženia škodcov z chránených území s piatym stupňom ochrany, v ktorých nebola povolená výnimka na spracovanie náhodnej ťažby (v zmysle § 28 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov	17
2.3.9 Náhrada škôd spôsobených chránenými živočíchmi	18
2.3.10 Zásahový tím pre medveďa hnedého	18
2.3.11 Revízie a kontroly chránených častí prírody	18
2.3.12 Zabezpečovanie ochrany prirodzeného druhového zloženia ekosystémov reguláciou výskytu nepôvodných druhov rastlín a živočíchov	19
2.3.13 Výkon štátneho dozoru a strážnej služby, vedenie evidencií.....	19
3. TVORBA PODKLADOV, PROGRAMOV A METODÍK	21
3.1 Príprava odborných podkladov pre orgány štátnej správy	21
3.1.1 Posudzovanie vplyvov na životné prostredie	21
Koncepcné a strategické materiály	21
4. MONITORING A INFORMAČNÉ SYSTÉMY	23
5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE INFORMOVANOSTI A ENVIRONMENTÁLNEHO POVEDOMIA VEREJNOSTI	24
5.1 Edičná činnosť	30
5.2 Spolupráca s domácimi inštitúciami a organizáciami	30
5.3 Cezhraničná spolupráca	31
6. PROJEKTOVÁ ČINNOSŤ	32
6.1 Projekty LIFE	32

6.2 Projekty v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia (OP KŽP)	33
(22. výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP zameraná na dobudovanie sústavy Natura 2000 – realizácia schválených dokumentov starostlivosti, s kódom OPKZP-PO1-SC131-2017-22)	34
6.3 Environmentálny fond	35
6.4 Projekty realizované z iných schém podpory	35
6.4.1 Projekty z Plánu obnovy a odolnosti	35
6.4.2 Projekty z Integrovaného regionálneho operačného programu	36
7. HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV ORGANIZÁCIE	37
7.1 Ústredný orgán	37
7.2 Ostatné organizácie verejnej správy	37
7.3 Široká verejnosť	37

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

BROZ – Bratislavské regionálne ochranárske združenie
Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie, nezisková organizácia zameraná na ochranu prírody
EIA – Environmental Impact Assessment
EK – Európska komisia
EÚ – Európska únia
FEE TU Zvolen – Fakulta ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene
CHA – chránený areál
CHKO – chránená krajinná oblasť
CHVÚ – chránené vtáčie územie
CHÚ – chránené územie
LIFE+ – Finančný nástroj Európskej únie pre životné prostredie
LIFE – Program pre životné prostredie a ochranu klímy
MCHÚ – maloplošné chránené územia
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Natura 2000 – Európska sústava chránených území
NP – národný park
NCH – náučný chodník
NPP – národná prírodná pamiatka
NPR – národná prírodná rezervácia
OZ – občianske združenie
PP – prírodná pamiatka
PR – prírodná rezervácia
PS – program starostlivosti
PZ – program záchrany
RO – riadiaci orgán
RPS – Ochrana dravcov na Slovensku
SAV – Slovenská akadémia vied
SOS/Birdlife Slovakia – Slovenská ornitologická spoločnosť / Birdlife Slovensko
SVP – Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.
ŠOP SR – Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (R ŠOP SR – Riaditeľstvo ŠOP SR)
ÚEV – územie európskeho významu
VCHÚ – veľkoplošné chránené územia

1. TEXTOVÁ ČASŤ

1.1 Identifikácia organizácie

Zriaďovateľ:	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Názov organizácie:	Správa Národného parku Muránska planina so sídlom v Revúcej Ing. Ján Šmídt, riaditeľ
Sídlo organizácie:	Revúca, J. Kráľa 12, 050 01 Revúca
IČO:	54435439
DIČ:	21211709271
IČ DPH:	SK21211709271
Forma hospodárenia:	príspevková organizácia
Dátum vzniku:	31. marec 2022
Kontakt:	tel.: + 421 58 44 220 61

1.2 Pôsobnosť a strednodobý výhľad

Správa Národného parku Muránska planina so sídlom v Revúcej (ďalej Správa NP Muránska planina) bola zriadená § 65b zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov 31. marca 2022. Rozhodnutím ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 17. marca 2022 č. 17./2022-1.11.1, ktorým sa vydáva štatút Správy Národného parku Muránska planina so sídlom v Revúcej, bol vydaný štatút organizácie, ktorý definuje jej pôsobnosť, predmet činnosti, úlohy a ďalšie ustanovenia v oblasti organizačnej, funkčnej, hospodárskej a kooperačnej.

Správa NP Muránska planina je odbornou organizáciou ochrany prírody a krajiny podľa §65b ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorá zabezpečuje úlohy na úseku ochrany prírody a krajiny na území národného parku a jeho ochranného pásma, ako aj v ďalšom vymedzenom území.

V rámci výkonu svojej hlavnej činnosti v rámci svojej územnej pôsobnosti Správa NP Muránska planina o. i. zabezpečuje plnenie úloh pri starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny, vyhotovovanie dokumentácie ochrany prírody a krajiny, odborných stanovísk a ďalších podkladov pre činnosť orgánov ochrany prírody a posudzovanie vplyvov na životné prostredie, vykonáva prieskum a výskum osobitne chránených častí prírody, monitoring stavu biotopov a druhov, riadi a koordinuje činnosť členov stráže prírody. Plní tiež úlohy v oblasti výchovy, vzdelávania, propagácie, edičnej činnosti a na úseku medzinárodnej spolupráce, zabezpečuje budovanie a prevádzku turistických chodníkov, informačných stredísk a iných zariadení ochrany prírody a krajiny.

Správa NP Muránska planina je obhospodarovateľom lesa a správcom lesného majetku vo vlastníctve štátu v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Po schválení zonácie NP Muránska planina sa v roku 2023 rozšíria povinnosti Správy NP Muránske planina ako správcu pozemkov vo vlastníctve štátu na všetky štátne pozemky v NP Muránska planina. Tomuto rozšíreniu je potrebné prispôbiť kapacity organizácie.

Dňa 9. 12. 2022 sa konalo prvé zasadnutie Rady Národného parku Muránska planina, na ktorom bol prerokovaný a schválený štatút Rady Národného parku Muránska planina a bol zvolený predseda rady, ktorým sa stal Doc. RNDr. Marcel Uhrin, PhD.. Rada NP Muránska planina je poradný, odborný, konzultačný a iniciačný orgán Správy NP Muránska planina v zmysle §65 b, ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

1.3 Rozpočet organizácie

Správe Národného parku Muránska planina so sídlom v Revúcej boli pre rok 2022 zriaďovateľom pridelené finančné prostriedky v objeme 1 101 841,85 EUR. Z vyššie uvedených prostriedkov bolo v roku 2022 vyčerpaných 811 179,- EUR. Z iných zdrojov bolo v roku 2022 vyčerpaných 33 716,- EUR.

Štruktúra výdavkov podľa zdrojov financovania jednotlivých úloh:

- príspevok od zriaďovateľa (zdroj 111, 131I, 131J, 131K) – 137 899,- EUR
- Enviromentálny fond – 673 280,- EUR
- vlastné zdroje (zdroj 46) – 633,- EUR
- vlastné zdroje – podnikateľská činnosť (zdroj 42) – 15 354,- EUR
- výdavky súvisiace s realizáciou projektov – 17 729,- EUR

Skutočné čerpanie v porovnaní s upraveným rozpočtom bolo realizované v nasledovnom pomere:

- výdavky hrazené z rozpočtu MŽP SR (zdroj 111, 131I, 131J, 131K) – čerpanie na 99 %.

Finančné prostriedky v objeme 256 947,- EUR budú použité v zmysle platných právnych noriem v nasledujúcom roku. Jedná sa o finančné prostriedky, pridelené RO č. 8/2022.

V priebehu roka bol rozpočet SNPMP oproti sume schválenej v pláne hlavných úloh upravený rozpočtovými opatreniami v celkovom počte 8 o sumu – 437 829,- EUR

- z iných zdrojov – čerpanie 72 %.

1.4 Organizačné členenie a personálne otázky

Správa NP Muránska planina bola zriadená 31. 3. 2022. Na Správu NP Muránska planina prešiel 1. apríla 2022 na základe §104i, ods. 1 zákona 543/2002 Z. z. majetok vo vlastníctve štátu v správe Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky v dovtedajšej pôsobnosti jej organizačnej zložky – Správy Národného parku Muránska planina a 17 zamestnancov (z toho dvaja na rodičovskej dovolenke).

Pozemky vo vlastníctve štátu v NP Muránska planina v územiach so štvrtým a piatym stupňom ochrany (vrátane pozemkov, ktoré iba čiastočne zasahovali do území so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany), ktoré boli v správe správcu lesného majetku vo vlastníctve štátu -

Lesy SR, š. p., prešli 1. apríla 2022 do správy Správy NP Muránska planina. Na Správu NP Muránska planina prešlo od 1. 4. 2022 aj 18 zamestnancov od Lesov SR, š. p. z odštepných závodov Gemer a Horehronie.

Dňa 1. 10. 2022 nadobudol účinnosť Organizačný poriadok Správy NP Muránska planina. Správa NP sa v zásade organizačne člení na 5 odborov:

- Kancelária riaditeľa
- Odbor ochrany prírody a krajiny
- Odbor starostlivosti o ekosystémy
  - má v rámci organizačného členenia podriadené 2 oddelenia:
    - Správa ochranného obvodu Muráň
    - Správa ochranného obvodu Závadka nad Hronom
- Odbor vonkajších vzťahov
  - sa člení na 2 oddelenia:
    - Oddelenie environmentálnej výchovy
    - Oddelenie strážnej služby
- Odbor ekonomiky

Limit počtu zamestnancov stanovený MŽP SR pre rok 2022: kmeňoví zamestnanci 45. K 31.12.2022 bol stav nasledovný:

Počet zamestnancov Správy NP Muránska planina

Celkom	Počet žien	Počet mužov
42 (z toho 2 na RD)	14 (z toho 2 na RD)	28

Počet zamestnancov v organizačných zložkách

Riaditeľ	Kancelária riaditeľa	Odbor ochrany prírody	Odbor starostlivosti o ekosystémy	Odbor vonkajších vzťahov	Odbor ekonomiky
1	3	9 (z toho 2 na RD)	18	7	4

Vzdelanostná štruktúra

VŠ vzdelanie tretieho stupňa	VŠ vzdelanie druhého stupňa	VŠ vzdelanie prvého stupňa	Vyššie odborné vzdelanie	Úplné stredné vzdelanie	Stredné vzdelanie	Základné vzdelanie
1	25 (z toho 2 na RD)	1	0	13	1	1

2. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA

2.1 Základný a aplikovaný výskum a tvorba predpisov

2.1.1 Mapovanie výskytu inváznych a nepôvodných invázne sa správajúcich druhov

V roku 2022 sa Správa NP Muránska planina nezamerala špeciálne na mapovanie **inváznych druhov rastlín**, avšak v rámci iných terénnych pochôdzok bol spomedzi druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky a druhov vzbudzujúcich obavy EÚ v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina zistený výskyt invázneho druhu *Asclepias syriaca*, a to pri obci Prihradzany (okres Revúca). Tento invázny druh bol doposiaľ známy len z južnej časti okresu Revúca. Priamo v území NP Muránska planina bola v r. 2022 zaznamenaná nová (ďalšia) lokalita invázneho druhu *Ambrosia artemisiifolia* (pri obci Muráň).

Z iných nepôvodných druhov, ktoré sa správajú invázne a majú potenciál významne negatívne ovplyvniť pôvodné ekosystémy, sa v južnej časti NP Muránska planina a v jeho tesnej blízkosti mapoval výskyt druhu *Robinia pseudoacacia* (v rámci študentskej práce cez program Erasmus), pričom v sledovanom území bolo zaznamenaných 13 lokalít s výskytom tohto druhu.

V kompetenčnom území Správy NP Muránska planina v priebehu roku 2022 neboli zaznamenané **invázne druhy živočíchov**. Akurát bol zaznamenaný nález 1 exempláru korytnačky písmenkovej, nájdeného v krabici v obci Sirk (okres Revúca); následne bol po prevzatí pracovníkom Správy NP Muránska planina prevezený do Národnej ZOO Bojnice.

2.1.2 Mapovanie výskytu druhov národného významu

V rámci mapovania výskytu **druhov rastlín národného významu**, ktoré sú zaradené do prílohy č. 4 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 170/2021 Z. z.“) Správa NP Muránska planina v roku 2022 začala overovať historické lokality výskytu západokarpatského endemitu *Saxifraga wahlenbergii*, pričom zatiaľ bola potvrdená len jedna lokalita v NP Muránska planina; v tomto mapovaní je potrebné pokračovať aj v ďalšom/ďalších rokoch.

Ďalšie druhy národného významu boli zaznamenávané aj v rámci iných úloh ako napr. pri mapovaní biotopov či ďalších úlohách. Tieto údaje však bude potrebné vložiť do aplikácie KIMS.

V rozmedzí 1. 4. 2022 až 31. 12. 2022 Správa NP Muránska planina nevykonala cieľavedomé mapovanie druhov národného významu.

2.1.3 Geologický a geomorfologický prieskum významných anorganických javov a foriem

V rámci predmetnej úlohy v roku 2022 Správa NP Muránska planina žiadne prieskumy nerealizovala.

2.1.4 Súčasný stav chránených území

Po vyhodnotení pripomienok k zámeru a ďalších pripomienok vznesených počas pripomienkového konania Správa NP Muránska planina prepracovala Projekt ochrany Národného parku Muránska planina, jeho ochranného pásma a prírodnej rezervácie Homoľa. Národný park Muránska planina bol v novom vymedzení jeho hraníc, ako aj hraníc jeho ochranného pásma vyhlásený Nariadením vlády č. 278/2022 z 13.7.2022 a účinnosťou od 1.10.2022, ktorým sa vyhlasuje Národný park Muránska planina, jeho zóny a ochranné pásmo. Výmera Národného parku Muránska planina sa znížila z pôvodných 20 338 ha na 18 514,48 ha, výmera ochranného pásma sa znížila z výmery 21 698 ha na 13 359,86 ha. Naopak, došlo k zvýšeniu výmery územia bez zásahu v rámci zóny A na 7 634,73 ha oproti pôvodnej výmere 2 619 ha. V zóne B na výmere 4897,41 ha platí štvrtý stupeň ochrany, v zóne C na výmere 5979,11 ha platí tretí stupeň ochrany a v zóne D na výmere 3,23 ha, ako aj v ochrannom pásme NP Muránska planina platí druhý stupeň ochrany podľa § 17 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Vyhlásením NP Muránska planina a jeho zón boli zrušené vyhlasovacie predpisy chránených území, ktoré sa stali súčasťou zón národného parku (Tab. 2).

V roku 2022 Správa NP Muránska planina vypracovala projekty ochrany pre navrhované chránené areály Tisovský kras, Pramenná oblasť Rimavy a Stolica, pre navrhovanú prírodnú rezerváciu Homoľa a v prípadoch uvedených v tab. 4 aj prerokovala pripomienky k zámerom na ich vyhlásenie.

Prehľady chránených území národnej sústavy v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina (stav k 31.12.2022), vrátane zaniknutých maloplošných chránených území (MCHÚ) a existujúcich chránených stromov/skupín, sú uvedené v nasledovných tabuľkách (Tab. 1 až 7):

Tab. č. 1: Veľkoplošné chránené územia v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina

Evidenčné číslo	Názov	Výmera (v ha)	Výmera ochranného pásma (v ha)	Rok vyhlásenia, aktualizácie
P45	NP Muránska planina	18 514,48	13 359,86	1977 ako CHKO, 23. 9.1997 ako NP, 2022*
<u>Vysvetlivky:</u> *Nariadenie vlády č. 278/2022 z 13.7.2022 a účinnosťou od 1.10.2022, ktorým sa vyhlasuje Národný park Muránska planina, jeho zóny a ochranné pásmo (v okresoch Brezno, Revúca a Rimavská Sobota; Banskobystrický kraj).				

Tab. č. 2: Zaniknuté MCHÚ v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina v roku 2022

Evidenčné číslo	Kategória MCHÚ	Názov lokality	Stupeň ochrany	Výmera (v ha)	Rok vyhlásenia	Rok zániku / dôvod
511	NPR	Cigánka	5	36,33	1984	zonácia NP* (A zóna NP)
648	NPR	Poludnica	5	330,43	1984	zonácia NP* (A zóna NP)
556	NPR	Hrdzavá	5	357,19	1986	zonácia NP* (A zóna NP)
573	NPR	Javorníková	5	170,65	1986	zonácia NP* (A zóna NP)
440	NPR	Šarkanica	5	454,75	1989	zonácia NP* (A zóna NP)
850	NPR	Zlatnica	5	154,06	1993	zonácia NP* (A zóna NP)
470	NPR	Veľká Stožka	5 + 4(OP)	259,21 +	1965	zonácia NP* (A zóna NP)

				98,78		
603	NPR	Malá Stožka	5 + 4(OP)	59,61 + 123,54	1965	zonácia NP* (A zóna NP)
299	NPR	Kášter	5	57,73	1984	zonácia NP* (A zóna NP)
265	NPR	Hradová	5	127,47	1984	zonácia NP* (A zóna NP)
850	PR	Šiance	5	132,06	1999	zonácia NP* (A zóna NP)
1021	PR	Mokrý Poľana	4	13,52	2000	zonácia NP* (A zóna NP)
1024	PR	Havrania dolina	5, 4	229,67	1997	zonácia NP* (A zóna NP)
489	PR	Zlatnianske skalky	5	30,67	1981	zonácia NP* (A zóna NP)
348	PR	Mašianske skalky	5	16,93	1980	zonácia NP* (A zóna NP)
247	PR	Fabova hoľa	5, 4	269,02	1980	zonácia NP* (A a C zóna NP)
830	PR	Čertova dolina	5	49,02	1993	zonácia NP* (A zóna NP)
366	PR	Nad Furmancom	4	2,78	1953, 1983	zonácia NP* (A zóna NP)
1028	CHA	Tunel pod Dielikom	4	-	1997	zonácia NP* (C zóna NP)
1805	NPP	Bobačka	5	-	2001	zonácia NP* (A zóna NP)
-	PP	Ľadová jama na Muráni	3	-	1965, 2001	zonácia NP* (C zóna NP)

Poznámky a vysvetlivky:

NPR Hradová, NPR Hlboký jarok a PR Suché doly boli súčasťou bývalého ochranného pásma NP Muránska planina; ostatné MCHÚ boli súčasťou bývalého "vlastného" územia NP Muránska planina (do r. 2022).

* zonácia NP Muránska planina a vznik/vyhlasenie NP Muránska planina v r. 2022 (Nariadením vlády č. 278/2022 z 13.7.2022 a účinnosťou od 1.10.2022, ktorým sa vyhlasuje Národný park Muránska planina, jeho zóny a ochranné pásmo)

Tab. č. 3: Maloplošné chránené územia (MCHÚ) v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina

Evidenčné číslo	Kategória MCHÚ	Názov lokality	Stupeň ochrany	Výmera (v ha)	Rok vyhlásenia
206	PR	Bacúšska jelšina	5	4,26	1967
719	PR	Zdychavské skalky	4	2,54	1988
457	PR	Trstie	4	28,71	1980
1020	PR	Rosiarka	4	5,87	1997
1044	PR	Hodošov les	5	21,98	1998
434	PR	Suché doly	4	257,4601	1953
256	PR	Hlboký jarok	5	34,41	1988
1201	CHA	Lúka pod cintorínom	3, 4	4,97	2011
1186	CHA	Lúky pod Besníkom	2, 3, 4	83,8267	2010
1200	CHA	Lúky pod Ukrovou	4	12,13	2011
1030	CHA	Vachtové jazierko	4	0,6753	1997
-	CHA	Bradlo	5	0	2020
-	CHA	Rimava	4	4,072	2021

Poznámka:

PR Zdychavské skalky je súčasťou Ochranného pásma NP Muránska planina.

Tab. č. 4: Zámery na vyhlásenie MCHU v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina

Kategória MCHU	Názov	Výmera (v ha)	Oznámenia zámerov
CHA	Pramenná oblasť Rimavy	2 058,67	- žiadosť o oznámenie zaslalo MŽP SR 19.4.2022; - oznámenie zámeru vyhlásiť CHA Pramenná oblasť Rimavy je uvedené vo Verejnej vyhláške Okresného úradu Banská Bystrica (z 24.5.2022)
CHA	Tisovský kras	37,72	- oznámenie zámeru vyhlásiť CHA Tisovský kras je uvedené vo Verejnej vyhláške Okresného úradu Banská Bystrica (zo 7. 7. 2022)
PR	Homoľa	22,1888	- žiadosť o oznámenie zaslalo MŽP SR dňa 4.8.2022; - oznámenie zámeru vyhlásiť PR Homoľa je uvedené vo Verejnej vyhláške Okresného úradu Banská Bystrica (z 9.8.2022); - predmetné územie sa nachádza v Ochrannom pásme NP Muránska planina
CHA	Stolica	3 151,805	- žiadosť o oznámenie zaslalo MŽP SR 10.10.2022; - oznámenie zámeru vyhlásiť CHA Stolica je uvedené v liste Okresného úradu Košice číslo OU-KE-OSZP1-2022/043731 z 10. 10. 2022)
Poznámky: - CHA Pramenná oblasť Rimavy a CHA Tisovský kras sa nachádzajú vo voľnej krajine; - PR Homoľa a CHA Stolica sa nachádzajú v Ochrannom pásme NP Muránska planina; - prerokovanie pripomienok k CHA Pramenná oblasť Rimavy sa uskutočnilo 12. a 13. 10. 2022 (s: PS Vysoký Vrch Tisovec, Mesto Tisovec, Urbaniálna spoločnosť v Tisovci a Mestské lesy Tisovec); - prerokovanie pripomienok k CHA Tisovský kras nebolo pre absenciu pripomienok; - prerokovanie pripomienok k PR Homoľa sa uskutočnilo 19. 10. 2022 (s Obcou Telgárt); - prerokovanie pripomienok k CHA Stolica sa do konca roka 2022 neuskutočnilo.			

Tab. č. 5: MCHÚ v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina – počty podľa kategórií

Kategória	Počet	Výmera chráneného územia (ha)	Výmera vyhláseného ochranného pásma (ha)	% z rozlohy SR (aj s OP)
Národné prírodné rezervácie	0	0	0	0
Prírodné rezervácie	7	355,2301	0	0,0073
Chránené areály	6	105,674	0	0,0021
Prírodné pamiatky	0	-	-	-
Národné prírodné pamiatky	0	-	-	-
Spolu MCHÚ – počet	13	-	-	-
Spolu MCHÚ – rozloha	460,9041 ha (MCHÚ + OP)	460,9041	0	0,0094
Poznámka: *výmera vlastného územia + ochranného pásma				

Tab. 6 MCHÚ v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina – počty podľa typu územia

Typ územia	Počet MCHÚ	Výmera MCHÚ (vrátane ich vyhlásených OP)	% z výmery typu územia
na území NP	0	0	0
na území OP NP Muránska planina	1	2,54	0,0195
na ostatnom území mimo NP Muránska planina a jeho ochranného pásma (tzv. „voľná krajina“)	12	458,3641	0,0592
Poznámka: výmera „voľnej krajiny“ v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina je 77 380 ha			

Tab. č. 7: Chránené stromy (CHS) v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina

Evidenčné číslo	Kategória	Názov chránených stromov	Kataster
327	CHS	Stromy v Revúcej	Revúca
328	CHS	Platany v Rákoši - Bani	Rákoš
329	CHS	Lipy v Revúcej pri štátnej ceste	Revúca
330	CHS	Lipa v Rákoši na cintoríne	Rákoš
331	CHS	Gaštany a platan v Hucíne	Hucín
332	CHS	Brusnícka lipa	Brusník
453	CHS	Jedľa v Hrdzavej doline	Muráň
454	CHS	Sekvojovec mamutí	Tisovec
484	CHS	Gaštany v Ratkovskom Bystrom	Ratkovské Bystré
485	CHS	Topoľ sivý pod Perpešom	Gemerská Ves

Prehodnocovanie národnej sústavy chránených stromov

V roku 2022 ešte neprebehol legislatívny proces vyhlasovania resp. zrušovania chránených stromov, ktoré boli predmetom prehodnocovania v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina (vrátane novo navrhovaných chránených stromov).

2.1.5 Programy starostlivosti (PS) o chránené vtáčie územia (CHVÚ) a ÚEV prekrývajúce sa s národnou sústavou chránených území

Programy starostlivosti o CHVÚ

PS o CHVÚ Muránska planina – Stolica – dokument je v štádiu rozpracovania; predmetný PS bude spojený s PS o NP Muránska planina. Nakoľko je predmetom riešeného územia aj územie navrhovaného chráneného areálu Stolica, dopracovanie programu starostlivosti bude možné až po vyhlásení chráneného areálu Stolica. Analýza vplyvov PS nebola vypracovaná.

Programy starostlivosti o ÚEV

V štádiu rozpracovania sú 3 programy starostlivosti (PS o NP Muránska planina, PS o CHA Lúka pod cintorínom a PS o CHA Lúky pod Besníkom), avšak z dôvodu iných pracovných úloh (týkajúcich sa hlavne zonácie NP Muránska planina a súvisiacich území) sa v roku 2022 na dokončevaní predmetných programov starostlivosti nepracovalo.

2.2 Budovanie európskej sústavy chránených území NATURA 2000

Výnosom MŽP SR č.3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu, bolo v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina schválených 20 území európskeho významu (ÚEV). Dve ÚEV boli vyhlásené Opatrením Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 7. decembra 2017 č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Prehľad týchto ÚEV je v Tab. 8.

Dňa 9. 7. 2003 bol vládou Slovenskej republiky schválený Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území, pričom v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina sa nachádza jedno chránené vtáčie územie – SKCHVU017 Muránska planina – Stolica s výmerou 28 991 ha.

Tab. č. 8: Prehľad území európskeho významu v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina, vyhlásených v rokoch 2004 až 2018

	Kód lokality	Názov lokality	Stupeň ochrany	Kraj	Výmera (ha)	Rok vyhlásenia
1	SKUEV0001	Tri peniažky	3	BB	140,511	2004 ¹
2	SKUEV0002	Lúky pod Ukorovou	4	BB	11,863	2004 ¹ (2011 ² – CHA)
3	SKUEV0003	Rimava	4	BB	4,066	2004 ¹
4	SKUEV0018	Lúka pod cintorínom	3, 4	BB	4,958	2004 ¹ (2011 ³ – CHA)
5	SKUEV0200	Klenovský Vepor	5, 4 (OP)	BB	343,033	2004 ¹
6	SKUEV0202	Trešková	3	BB	25,207	2004 ¹
7	SKUEV0203	Stolica	2	BB, KE	2811,987	2004 ¹
8	SKUEV0204	Homola	4	BB	22,730	2004 ¹
9	SKUEV0212	Muteň	4	BB	33,080	2004 ¹
10	SKUEV0225	Muránska planina	3, 4, 5	BB	20257,367	2004 ¹
11	SKUEV0281	Tŕstie	4	BB	28,786	2004 ¹
12	SKUEV0282	Tisovský kras	2, 4, 5	BB	1469,366	2004 ¹
13	SKUEV0283	Lúky pod Besníkom	2, 3, 4,	BB	83,882	2004 ¹ (2011 ⁴ – CHA)
14	SKUEV0285	Alúvium Muráňa	2	BB, KE	224,509	2004 ¹
15	SKUEV0384	Klenovské Blatá	4	BB	3,896	2004 ¹
16	SKUEV0399	Bacúšska jelšina	5	BB	4,544	2004 ¹
17	SKUEV0402	Bradlo		BB	0	2004 ¹
18	SKUEV0728	Podpoľana	4	BB	1,633	2018 ⁵

19	SKUEV0729	Rosiarka	4	BB	6,089	2004 ¹
20	SKUEV0730	Hodošov les	5	BB	21,567	2018 ⁵
21	SKUEV2284	Teplické stráně	2	BB	9,2447	2017 ⁶
22	SKUEV2285	Alúvium Muráňa	2, 3, 4	BB, KE	63,214	2017 ⁶

Poznámky a vysvetlivky:

BB – Banskobystrický kraj, KE – Košický kraj

¹ Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu;

² Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 5/2011 z 18. marca 2011, ktorou sa vyhlasuje chránený areál Lúky pod Ukrovou;

³ Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 6/2011 z 18. marca 2011, ktorou sa vyhlasuje chránený areál Lúka pod cintorínom;

⁴ Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 1/2010 z 5. januára 2010, ktorou sa vyhlasuje chránený areál Lúky pod Besníkom;

⁵ Opatrenie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 29. novembra 2018 č. 1/2018, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu v znení opatrenia č. 1/2017;

⁶ Opatrenie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 7. decembra 2017 č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu.

V roku 2022 Vláda SR schválila tretí doplnok národného zoznamu území európskeho významu (uznesením č. 454 z 13. júla 2022), pričom v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina bolo schválených 23 ÚEV (Tab. č. 9). Hlavným predmetom ochrany v týchto územiach je biotop Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (kód 6510).

Tab. č. 9: Tabuľka doplnku národného zoznamu (ÚEV) schválených Uznesením vlády SR č. 454 z 13. júla 2022 v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina

č.	Kód ÚEV	Názov ÚEV	Stupeň ochrany		Kraj	Výmera (ha)
			súčasný	návrh		
1	SKUEV3285	Alúvium Muráňa	1, 2	2	BB	116,68
2	SKUEV4012	Alúvium Západného Turca	1	2	BB	198,61
5	SKUEV4062	Kašajka	2	2	BB	8,67
6	SKUEV4065	Lúka pod Lazom	2	2	BB	7,24
7	SKUEV4070	Lúky na Holej hore	2	2	BB	32,13
8	SKUEV4072	Lúky pod Čierťažou	2	2	BB	65,39
9	SKUEV4073	Lúky pod Dielikom	2	2	BB	12,3
10	SKUEV4069	Lúky pod Gindurou	2	2	BB	57,14
11	SKUEV4074	Lúky pod Pribylinkou	2	2	BB	496,98
12	SKUEV4076	Lúky pod Šajbou	2	2	BB	40,9
13	SKUEV4078	Lúky pod Viničným vrchom	1	2	BB	49,47
14	SKUEV4077	Lúky pod Volchovom	2	2	BB	78,99
15	SKUEV4084	Lúky pod Železníkom	1	2	BB	30,73
16	SKUEV4104	Lúky v Tepličnom	1	2	BB	32,41
17	SKUEV3225	Muránska planina	3	3	BB	10,86

19	SKUEV4068	Pasienky na Dubovej samote	1	2	BB	59,57
20	SKUEV4080	Pasienky pod Veľkým lesom	1	2	BB	42,25
21	SKUEV4082	Pod Hradovou	1	2	BB	37,59
22	SKUEV4083	Pod úbočou	2	2	BB	17,32
23	SKUEV3728	Podpoľana	2	2	BB	14,4
26	SKUEV3282	Tisovský kras	1	2	BB	1,25
27	SKUEV4067	Tvrdošovo	1	2	BB	6,03
29	SKUEV4087	Vlhká lúka pri Červeňanoch	1	2	BB	4,46

Vysvetlivky a poznámky:

- BB – Banskobystrický kraj, KE – Košický kraj;
- SKUEV3225 Muránska planina (3. stupeň ochrany) – je súčasťou NP Muránska planina.
- SKUEV3285 Alúvium Muráňa (časť), SKUEV4062 Kašajka, SKUEV4065 Lúka pod Lazom, SKUEV4070 Lúky na Holej hore, SKUEV4072 Lúky pod Čierťažou, SKUEV4073 Lúky pod Dielikom, SKUEV4069 Lúky pod Gindurou, SKUEV4076 Lúky pod Šajbou, SKUEV4077 Lúky pod Volchovom, SKUEV4083 Pod úbočou, SKUEV3728 Podpoľana (všetko 2. stupeň ochrany) – sú súčasťou ochranného pásma NP Muránska planina.
- SKUEV4082 Pod Hradovou a SKUEV3282 Tisovský kras – sú súčasťou navrhovaného CHA Tisovský kras.
- Ostatné územia európskeho významu, vrátane časti SKUEV3285 Alúvium Muráňa, sa nachádzajú v rámci „voľnej krajiny“.

2.3 Ochrana a praktická starostlivosť o osobitne chránené časti prírody a krajiny

V rámci praktickej starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny Správa NP Muránska planina v roku 2022 zabezpečovala ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov reguláciou výskytu nepôvodných druhov rastlín a živočíchov, vykonávala praktickú starostlivosť o nelesné biotopy a chránené druhy rastlín, realizovala praktickú starostlivosť o chránené stromy, zabezpečovala technické opatrenia na zníženie mortality obojživelníkov na bariérových prvkoch v krajine, zabezpečovala praktickú starostlivosť o chránené živočíchy, zabezpečovala starostlivosť o hendikepované živočíchy, prevádzku chovných a rehabilitačných staníc a označovala chránené územia.

2.3.1 Zabezpečenie a vykonávanie praktickej starostlivosti o lesné biotopy

Schválením organizačného poriadku Správy Národného parku Muránska planina so sídlom v Revúcej vznikli v rámci Odboru starostlivosti o ekosystémy dva ochranné obvody, a to ochranný obvod Muráň a ochranný obvod Závadka nad Hronom. Ochranný obvod Muráň zasahuje do dvoch lesných celkov (LC Lesy Muráň a LC Lesy Tisovec). Ochranný obvod Závadka nad Hronom zasahuje do štyroch lesných celkov (LC Lesy Červená Skala, LC Pohorelá, LC Závadka a LC Michalová).

Výmera lesných porastov na ochrannom obvode Muráň do 31. 12. 2022 bola spolu 7 593,42 ha, z toho lesy hospodárske 4 076,10 ha, lesy ochranné 3 242,86 ha a lesy osobitného určenia 274,46 ha.

Výmera lesných porastov na ochrannom obvode Závadka nad Hronom do 31.12.2022 bola spolu 3 749,70 ha, z toho lesy hospodárske 1 782,12 ha, lesy ochranné 1 617,66 ha a lesy osobitného určenia 349,92 ha.

Celková výmera lesných porastov v správe Správy Národného parku Muránska planina so sídlom v Revúcej od 1.4.2022 do 31.12.2022 bola 11 343,12 ha, z toho lesy hospodárske 5 858,22 ha, lesy ochranné 4 860,52 ha a lesy osobitného určenia 624,38 ha.

Pestovanie lesa

V roku 2022 bola vykonaná obnova lesa, a to na výmere 16,21 ha. Z toho bola prirodzená obnova lesa na 14,12 ha a umelá obnova lesa na 2,09 ha.

Ťažba dreva

V rámci manažmentu lesov so zmeneným drevinovým zložením alebo s nestabilnou štruktúrou prebiehala v mesiacoch september až december ťažba dreva v zónach B a C. Ťažba dreva bola zameraná na spracovanie kalamity a vykonávanie výchovných ťažieb. Celkovo sa vyťažilo 3309,39 m³ drevnej hmoty. Z toho bola kalamita 2935,88 m³ a výchovná ťažba 373,51 m³. Ťažba podľa drevín bola nasledovná: smrek 2725,27 m³, smrekovec 2,21 m³ a buk 581,91 m³. Zamestnanci vykonávali priebežné zisťovanie stavu kalamity a vyznačovali ťažbu na rok 2023.

Ochrana lesa

V apríli bolo umiestnených monitorovacích 386 kusov lapačov pre *Ips typographus* a 47 kusov lapačov pre *Pityogenes chalcographus*. Kontroly odchyty sa vykonávali do 15. 9. 2022. Odchytených podkôrníkov bolo cca 2 040 000 kusov. Vykonávalo sa čistenie bystrín, drobných vodných tokov (Muránky, Brestová, Suchý dol). Prebiehalo čistenie a prerezávanie ochranných chodníkov (Kostelec, pod Hradom). V čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov a to od 22. 6. 2022 do 28. 8. 2022 sa vykonávali protipožiarne hliadky na dennej báze.

V rámci poľovného revíru Muránska planina bol vykonávaný manažment poľovnej zveri. Zamestnanci vykonávali plnenie plánu starostlivosti o zver. Prikrmovali zver objemovým krmivom (senom). Vykonávali sa ochranné služby proti pytliactvu. Uskutočnila sa oprava posedov, solísk, kŕmnych zariadení. Plán lovu na rok 2022 bol nasledovný: jelenia zver plán 38 kusov – skutočnosť 38 kusov, srnčia zver plán 2 kusy – skutočnosť 2 kusy a diviacia zver plán 16 kusov – skutočnosť 2 kusy. Plán v diviačej zveri bol ovplyvnený výskytom AMO (africký mor ošípaných), ktorý v značnej miere zredukoval stavy diviačej zveri.

2.3.2 Vykonávanie praktickej starostlivosti o nelesné biotopy a chránené druhy rastlín

Praktická starostlivosť o nelesné biotopy bola v r. 2022 realizovaná v dvoch rezerváciách (PR Trstie a CHA Vachtové jazierko) a na lokalite Zbojská v NP Muránska planina; zameraná bola na ručné odstraňovanie náletových drevín, kosenie a odnos biomasy. Cieľom opatrení bola ochrana a zachovanie stavu biotopu európskeho významu Ra3 (PR Trstie) a zlepšenie stavu biotopu národného významu Lk6 (CHA Vachtové jazierko). Realizované boli na celkovej výmere 0,13 ha, a to vo vlastnej réžii. Na lokalite (Zbojská) sa realizovalo kosenie a odnos biomasy na výmere 0,6 ha; cieľom manažmentových opatrení bolo zachovanie stavu biotopu európskeho významu Ra3, biotopu národného významu Lk6 a zachovanie stavu biotopu druhu európskeho významu *Hamatocaulis vernicosus*. Predmetné opatrenie bolo realizované externe (na dohodu s vlastníkom pozemku).

2.3.3 Realizácia praktickej starostlivosti o chránené stromy

V roku 2022 bola realizovaná praktická starostlivosť na štyroch chránených stromoch v okrese Revúca – CHS Topoľ sivý pod Perpešom (1 strom) a Platany v Rákoš-Bani (3 stromy). Ošetrovanie predmetných stromov realizovala odborná (certifikovaná) arboristická firma; na ošetrovanie CHS boli z rozpočtu Správy NP Muránska planina vynaložené finančné prostriedky v celkovej výške 2730,- EUR.

2.3.4 Realizácia praktickej starostlivosti o chránené živočíchy

Zabezpečovanie technických opatrení na zníženie mortality obojživelníkov na bariérových prvkoch v krajine

V čase jarnej migrácie obojživelníkov Správa NP Muránska planina, aj po oddelení od ŠOP SR v apríli 2022, pokračovala v zabezpečovaní transferu obojživelníkov cez cestné komunikácie na problematických úsekoch (v k. ú. Tisovec, Muránska Lehota, Muráň a Revúca) inštaláciou fóliových zábran a následným prenosom obojživelníkov, prevažne žiab cez teleso cesty. Celkovo bolo prenesených 9 390 obojživelníkov a nainštalovaných bolo 2 060 m zábran.

V CHÚ ako aj vo voľnej krajine sa v rámci aktivít zameraných na praktickú starostlivosť o chránené živočíchy zisťovali aj náhodné strety živočíchov na komunikáciách. Najvyšší počet stretov bol v r. 2022 zaznamenaný pre druh mačka divá (2 exempláre).

Zabezpečovanie praktickej starostlivosti o chránené živočíchy

V územnej pôsobnosti Správa NP Muránska planina sa realizoval monitoring hniezdovania dravcov a sov v spolupráci s RPS. Jeho predmetom boli najmä druhy: *Aquila chrysaetos* (9 hniezdných lokalít a 2 vyvedené mláďatá), *Aquila pomarina* (10 hniezd a 4 vyvedené mláďatá), *Falco peregrinus* (21 hniezdných lokalít a 23 vyvedených mláďat), *Bubo bubo* (2 hniezdné lokality a 0 vyvedených mláďat), *Accipiter gentilis* (1 hniezdných lokalít a 2 vyvedené mláďatá). Zabezpečovala sa ochrana vtáctva, stráženie a ochrany hniezd a hniezdných biotopov (ochranné pásma okolo hniezdiska) pri druhu: *Aquila chrysaetos* (1 lokalita). Zabezpečovala sa ochrana vtáctva v období toku a reprodukcie prostredníctvom stráženia tokanísk našich lesných kurovitých vtákov (*Tetrao urogallus*) vo forme kontrol tokanísk v čase toku ako aj inštalácie fotopascí.

V rámci záchranných transferov bol realizovaný prenos sysľa pasienkového - vykonaný transfer 235 jedincov v rámci projektu LIFE Syseľ z lokality Biele vody na lokality Tisovec, Detvianska Huta, Heľpa a Látky.

Vykonávané boli tiež opatrenia súvisiace s riešením problematiky ochrany dážďovníkov a belorítok pri zatepľovaní a rekonštrukciách budov v obciach Revúca, Tisovec, Sirk, Otročok, Jelšava, Turčok a riešením problematiky netopierov v budovách pri zatepľovaní a rekonštrukciách v obciach Revúca, Tisovec, Sirk, Otročok, Jelšava, Turčok.

2.3.5 Zabezpečenie starostlivosti o hendikepované živočíchy, prevádzky chovných a rehabilitačných staníc

Správa NP Muránska planina zabezpečuje starostlivosť o choré, zranené alebo poškodené chránené živočíchy (hendikepované živočíchy) prostredníctvom prevádzkovania záchranej stanice v zmysle § 45 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Zabezpečuje odber a prevoz nahlásených hendikepovaných živočíchov, uhrádza výdavky spojené so starostlivosťou, prijíma oznámenia o nájdených chránených živočíchoch, určuje nakladanie s nimi a vedie evidenciu v zmysle platných právnych predpisov. V roku 2022 bolo rehabilitovaných spolu 22 živočíchov a z toho vypustených do voľnej prírody 10 živočíchov (systematická kategória vtáky). Správa NP Muránska planina zabezpečuje starostlivosť o choré, poranené alebo poškodené živočíchy aj mimo pracovnej doby a počas dní pracovného pokoja prostredníctvom pracovnej pohotovosti, ako aj operatívnych výjazdov, v úzkej súčinnosti s linkou tiesňového volania 112. Správa NP Muránska planina vynaložila vlastné finančné náklady vo výške 209,92 EUR.

2.3.6 Zabezpečenie praktickej starostlivosti o anorganické javy

V rámci praktickej starostlivosti o anorganické javy bol počas porady anorganikov v Muráni v dňoch 29.-30.9.2022 vyčistený významný geologický profil Muránsky zlom od náletovej vegetácie.

2.3.7 Označovanie chránených území a chránených stromov

V roku 2022 pracovníci Správy NP Muránska planina zrealizovali značenie nových hraníc ochranného pásma NP Muránska planina, na ktoré bolo použitých 15 hranolov, 15 tabúl so štátnym znakom, 15 tabúl s textom ochranné pásmo NP a 15 tabuliek so stupňom ochrany. Menili sa poškodené hraničné stĺpy hranice NP v počte 8 hranolov, 11 tabúl so štátnym znakom a 8 tabúl s textom NP Muránska planina. Zároveň sa vyznačovali hranice A a B zóny v NP Muránska planina (obvodové značenie na kmeňoch stromov); toto značenie ale v r. 2022 nebolo dokončené.

Taktiež sa realizovalo označovanie (obnova značenia) chránených stromov, pričom boli osadené nové tabule pri ôsmich chránených stromoch/skupinách (Stromy v Revúcej, Platany v Rákoši – Bani, Lipy v Revúcej pri štátnej ceste, Lipa v Rákoši na cintoríne, Gaštany a platan v Hucíne, Sekvojovec mamutí a Gaštany v Ratkovskom Bystrom); spolu bolo osadených 9 ks drevených stĺpikov a na nich sa nainštalovali nové tabule so štátnym znakom – 9 ks).

2.3.8 Zabezpečenie realizácie opatrení v ochranných pásmach chránených území slúžiacich na zabránenie šírenia a premnoženia škodcov z chránených území s piatym stupňom ochrany, v ktorých nebola povolená výnimka na spracovanie náhodnej ťažby (v zmysle § 28 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)

V roku 2022 Správe NP Muránska planina neboli doručené žiadne návrhy opatrení na realizáciu opatrení na zabránenie nadmerného šírenia a premnoženia škodcov v územnej

pôsobnosti Správy NP Muránska planina a ani nezabezpečovala realizáciu žiadnych asanačných opatrení.

2.3.9 Náhrada škôd spôsobených chránenými živočíchmi

V rámci spolupráce s okresnými úradmi, odbormi starostlivosti o životné prostredie, pri komisionálnom šetrení škôd spôsobených chránenými živočíchmi (medveď hnedý, vlk dravý, rys ostrovid, bobor vodný, vydra riečna, kormorán veľký, volavka popolavá) v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa pracovníci Správy NP Muránska planina zúčastňovali na týchto šetreniach.

Počas roku 2022 bolo zo strany Správy NP Muránska planina riešených 63 prípadov vzniku škôd určenými druhmi živočíchov, pričom takmer všetky boli zo strany Správy NP Muránska planina vyhodnotené ako oprávnené.

Z daného počtu bolo najviac výjazdov realizovaných ku škodám spôsobeným vlkom dravým (*Canis lupus*) – 94 % a medveďom hnedým (*Ursus arctos*) – 6 %. Najviac škôd bolo spôsobených na poľovnej zveri a o niečo menej na hospodárskych zvieratách.

Z poverenia OU Revúca sme celý rok vykonávali pravidelné šetrenie na chovorybnom zariadení EKOLAND Poliná (okres Revúca). Predmetné konanie ešte nie je ukončené.

2.3.10 Zásahový tím pre medveďa hnedého

Správa NP Muránska planina v priebehu roku 2022 priebežne komunikovala so Zásahovým tímom pre medveďa hnedého. Išlo hlavne o hlásenie pohybu medveďa v blízkosti intravilánu obcí. V jednom prípade podnet od občana v obci Muránska Huta a v jednom prípade pohyb medvedice v blízkosti obce Pohorelská Maša. Ani v jednom prípade nebola potrebná účasť zásahového tímu. Dňa 31.10. 2022 pracovník Správy NP Muránska planina vykonal obhliadku upytličeného medveďa v k.ú. obce Bacúch (okres Brezno). Informácie boli poskytnuté zásahovému tímu.

Správa NP Muránska planina v roku 2022 okrem vyššie uvedeného nezaznamenala iné dopravné kolízie a usmrtenia, rovnako tak útok medveďa na človeka.

2.3.11 Revízie a kontroly chránených častí prírody

Chránené územia a chránené stromy

V roku 2022 sa neuskutočnili žiadne revízie chránených území a ani chránených stromov nachádzajúcich sa v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina. Avšak pracovníci Správy NP Muránska planina v rámci svojich pracovných ciest vykonávali vlastné kontroly stavu chránených území a chránených stromov. Zamerané boli najmä na kontrolu značenia a stavu územia a v prípade manažovaných území aj v súvislosti s vykonávanými manažmentovými alebo inými opatreniami. Pri chránených stromoch sa kontroloval ich aktuálny zdravotný stav. Kontroly sa realizujú pri vykonávaní iných činností, ako sú napr.: monitoring, výskum, výkon strážnej služby, manažment, označovanie chránených území/stromov, zisťovanie stavu kalamít, a pod.

2.3.12 Zabezpečovanie ochrany prirodzeného druhového zloženia ekosystémov reguláciou výskytu nepôvodných druhov rastlín a živočíchov

V roku 2022 pracovníci Správy NP Muránska planina odstraňovali jedince invázneho druhu *Solidago canadensis* na území NP Muránska planina, pričom na 30 lokalitách boli odstránené jedince na výmere cca 50 m². V daných prípadoch išlo o roztrúsené jednotlivé výskyty jedincov *S. canadensis* (v trsoch bolo spravidla len niekoľko bylí zlatobyle; max. plocha trsu bola 0,25 m²).

Na rôznych stretnutiach s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov ako aj na stretnutiach s širokou verejnosťou bola zo strany Správy NP Muránska planina pravidelne zdôrazňovaná potreba a povinnosť odstraňovania (najznámejších) inváznych druhov; zároveň aj boli odporúčané najúčinnnejšie metódy ich odstraňovania.

Invázny živočích – jeden nález 1 exempláru korytnačky písmenkovej, ktorý bol nájdený v krabici v obci Sirk, bol následne prevezený do Národnej ZOO Bojnice.

2.3.13 Výkon štátneho dozoru a strážnej služby, vedenie evidencií

Priebežné kontroly

Strážcovia kontrolovali dodržiavanie zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, predpisov a vydaných rozhodnutí. Vykonávali strážne služby v NP Muránska planina a v jeho ochrannom pásme, usmerňovali a informovali návštevníkov. Strážili alebo monitorovali lokality výskytu niektorých druhov živočíchov alebo rastlín a hniezda dravcov. Priebežné kontroly realizovali aj pri monitoringu chránených území a chránených druhov, označovaní chránených území, pri zimnom sčítavaní netopierov a iných aktivitách. Zároveň zabezpečovali dohľad pri uskutočňovaní športových a iných podujatí v pôsobnosti Správy NP Muránska planina.

Pokuty a podnety

Na riešenie priestupkov bolo spolu podaných 8 podnetov, a to na orgány štátnej správy resp. na políciu (na riešenie trestných činov). Vo všetkých prípadoch išlo o nelegálne vjazdy do NP Muránska planina, vrátane jeho ochranného pásma. Pre orgány činné v trestnom konaní boli vypracované štyri stanoviská. Menej závažné priestupky, alebo pri ich prvom zistení, boli riešené osoby napomenuté priamo v teréne. Dohovorom bolo riešených 51 priestupkov, najviac sa týkali vjazdu a státia bicyklom, pohybu mimo vyznačených chodníkov a voľného pohybu psa v chránenom území. Strážcovia sa v teréne zúčastňovali aj na objasňovaní iných nelegálnych aktivít (napr. nelegálne stavby) v súčinnosti s odbornými pracovníkmi. Blokové pokuty boli zaznamenané do centrálnej evidencie priestupkov na ŠOP SR.

Koordinácia členov Stráže prírody (SP)

Koordinácia členov Stráže prírody bola realizovaná vo forme stretnutí s členmi stráže prírody (osobne, resp. v online priestore) a na základe vypracovaných rozpisov strážnych služieb. Zabezpečovali sa materiály pre školenia (online), vykonalo sa preskúšanie odbornej spôsobilosti členov stráže prírody. V priebehu roka sa uskutočnili dva školenia SP v IS Muráň a niekoľko online školení. Členovia SP sa zúčastňovali na monitoringu prírody, označovaní CHÚ, strážení hniezd dravcov a niektorých iných činnostiach. Od členov stráže prírody boli prijímané

podnety vo forme oznámení a správ, ktoré následne postupovali orgánom Policajného zboru, Slovenskej inšpekcie životného prostredia, okresným úradom a obciam, ktoré ich riešil.

Výkon súčinnostných služieb a spolupráce

Spolu s políciou (Obvodné oddelenie policajného zboru Revúca) a kolegami z iných chránených území sa strážcovia zúčastňovali spoločných akcií, zameraných hlavne na kontrolu dodržiavania zákazu vjazdu motorovými vozidlami v chránených územiach, alebo na zamedzenie nelegálnych výrubov drevín. Počas roka bolo do územia NP Muránska planina, vrátane jeho ochranného pásma, vykonaných šesť takýchto akcií.

Okrem hore uvedených činností boli strážcovia nápomocní aj pri zabezpečení bežného chodu pracoviska správy NP Muránska planina (kosenie, sťahovanie, údržba, nakupovanie, šoférovanie).

3. TVORBA PODKLADOV, PROGRAMOV A METODÍK

3.1 Príprava odborných podkladov pre orgány štátnej správy

Správa NP Muránska planina vypracúva na základe konkrétnych požiadaviek pre orgány štátnej správy, samosprávy a iné subjekty nasledovné odborné podklady:

- posudzovanie vplyvov na životné prostredie (posudzovanie cezhraničných vplyvov, posudzovanie vplyvov činností a strategických dokumentov, zisťovacie konania k významnosti vplyvov na územia sústavy Natura 2000),
- vyjadrenia k vplyvom na územia sústavy Natura 2000 – deklarácie,
- vypracováva odborné stanoviská a bioekologické zadania k rybovodom na bariérach Slovenského vodohospodárskeho podniku (SVP), š. p.,
- vypracováva rôzne odborné materiály na objednávku ako napr. hodnotenie významnosti vplyvov na územia sústavy Natura 2000 a dokumentácia pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

V roku 2022 Správa NP Muránska planina (odbor ochrany prírody) spracovala spolu 219 odborných stanovísk alebo vyjadrení pre konania orgánov štátnej správy a pre iných žiadateľov. Z toho najviac bolo stanovísk z problematiky druhovej ochrany živočíchov (54), stavebná činnosť a územné plánovanie (30), ochrany drevín (27), súhlasné stanoviská k ohláseným náhodným ťažbám (21), poľnohospodárstva (17), pre orgány činné v trestnom konaní (17) atď. Pri vykonávaní týchto činností sa zamestnanci Správy NP Muránska planina zúčastnili 106 konaní alebo obhliadok v teréne.

3.1.1 Posudzovanie vplyvov na životné prostredie

Správa NP Muránska planina (odbor ochrany prírody) sa vyjadrovala v rámci posudzovania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe požiadaviek orgánov štátnej správy. V roku 2022 spracovala spolu 4 stanoviská k zámerom alebo k správam o hodnotení činností a 6 stanovísk k oznámeniam a správam o hodnotení strategických dokumentov.

Okrem toho sa vyjadrovali aj k takým zámerom, ktoré sa podľa uvedeného zákona neposudzovali, ale mohli by mať vplyv na územia sústavy NATURA 2000. K takýmto zámerom vypracovali 1 stanovisko spolu s hodnotiacim formulárom pre účely vydania odborných stanovísk orgánmi ochrany prírody a krajiny podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Na základe žiadostí orgánov štátnej správy, samospráv alebo investorov oddelenie ochrany prírody spracovalo spolu 20 tzv. deklarácií (vyhlásení orgánu zodpovedného za monitorovanie území Natura 2000).

Koncepčné a strategické materiály

Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky

V súvislosti so zabezpečovaním podkladov pre prípravu a implementáciu schém pre platby podporujúce vlastníkov/užívateľov pozemkov v územiach Natura 2000 či mimo nich Správa NP Muránska planina v roku 2022 zaslala na ŠOP SR podklady (gis-ové vrstvy) k zmenám biotopových podkladov PRV SR. A to: 1. polygóny vymapovaných biotopov európskeho významu Kr2 Porasty borievky obyčajnej (6 novo vytvorených polygónov); 2. na vytypovaných lokalitách s travinnými biotopmi boli z pôvodných "travinných" LPIS-ov vyčlenené samostatné LPIS-y (7 polygónov), v rámci ktorých sa vyskytujú mokraďové biotopy (väčšinou ide o biotop Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí), na ktorých je z hľadiska zabezpečenia ich ochrany (a lepšenia alebo zachovania stavu) potrebný odlišný manažment.

Správa NP Muránska planina ďalej spolupracovala priamo so žiadateľmi na riešení či konzultovaní ich problémov v súvislosti s obhospodarovaním v súlade s PRV.

4. MONITORING A INFORMAČNÉ SYSTÉMY

Monitoring rastlín európskeho významu, živočíchov európskeho významu a biotopov európskeho významu v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina sa v roku 2022 realizoval na vybraných trvalých monitorovacích lokalitách (TML). Avšak vzhľadom na odčlenenie národných parkov od ŠOP SR, v rámci ktorej sa predmetný projekt monitoringu na Slovensku realizuje, monitoring v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina bol vykonávaný externe. Externé monitoringy ale vykonávali interní pracovníci Správy NP Muránska planina, ktorí tieto monitoringy realizovali aj v predchádzajúcich rokoch (interne). V roku 2022 sa zrealizovali monitoringy na 46 TML (živočíchy – 27 TML, rastliny – 12 TML, biotopy – 7 TML), a to nasledovných druhov a biotopov: živočíchy – *Rana temporaria* (1 TML), *Spermophilus citellus* (1 TML), *Rosalia alpina* (1 TML), *Bufo viridis* (1 TML), *Pelobates fuscus* (1 TML), *Hyla arborea* (1 TML), *Bombina orientalis* (4 TML), *Lutra lutra* (12 TML), *Triturus cristatus* (3 TML), *Triturus montandoni* (2 TML); rastliny – *Adenophora liliifolia* (3 TML), *Cypripedium calceolus* (2 TML), *Daphne genkwa* (4 TML), *Echium russicum* (3 TML); biotopy – Kr1 Vresoviská (2 TML), Kr2 Porasty borievky obyčajnej (3 TML), Kr6 Xerothermné kroviny (2 TML). Výsledky/záznamy zo všetkých monitoringov (TML) boli vložené do Komplexného informačného a monitorovacieho systému (KIMS).

Okrem monitoringov na TML bol KIMS v roku 2022 dopĺňaný priebežne aj inými záznamami, konkrétne zoologickými.

V roku 2022 sa realizovali kontroly a potrebné korekcie hraníc (GISová vrstva) podľa aktuálnych parciel všetkých území európskeho významu v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina do konsolidovaného znenia Natura 2000.

5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE INFORMOVANOSTI A ENVIRONMENTÁLNEHO POVEDOMIA VEREJNOSTI

Environmentálna výchova a práca s verejnosťou je jednou z najdôležitejších úloh, ktoré národný park vykonáva. Je zameraná na výchovu k ochrane prírody a krajiny a sprostredkovanie prírodných hodnôt NP Muránska planina návštevníkovi. Realizujú ju prioritne pracovníci pre environmentálnu výchovu, no zapájajú sa do nej aj ďalší pracovníci národného parku. Správa NP Muránska planina zabezpečuje činnosť informačných stredísk ochrany prírody, v ktorých nielen sprostredkúva informácie, ale aj realizuje rôzne výukové programy. Informácie o prírodných hodnotách a dôvodoch ochrany národného parku alebo iných osobitne chránených územiach poskytujú návštevníkovi priamo v teréne náučné zariadenia – náučné chodníky, náučné lokality, informačné body a informačné panely, ktorých budovanie a prevádzku zabezpečuje správa národného parku. Ďalšou formou zvyšovania povedomia verejnosti v oblasti ochrany prírody, ktorej sa správa národného parku venuje, je edičná a propagačná činnosť. Najväčší dôraz sa však kladie na realizovanie rôznych podujatí a vzdelávacích programov s tematikou ochrany prírody a biodiverzity, či exkurzií a terénnych zážitkových programov, ktorých cieľovou skupinou sú školy i široká verejnosť. Akcie, či vzdelávacie programy sa realizujú nielen pri príležitosti významných ochranných dní, ale kontinuálne počas celého roka. Pri realizovaní najmä podujatí pre verejnosť národný park často spolupracuje s mimovládnyimi organizáciami, obcami, strážou prírody, rezortnými organizáciami a rôznymi ďalšími subjektmi, ktoré pôsobia v regióne.

Správa NP Muránska planina so sídlom v Revúcej bola zriadená 31.3.2022. V snahe posilniť environmentálnu výchovu v novovzniknutej organizácii bolo v rámci organizačnej štruktúry vytvorené oddelenie environmentálnej výchovy, ktoré je zaradené do odboru vonkajších vzťahov a pribudlo ďalšie pracovné miesto pracovníka environmentálnej výchovy. V súčasnosti má teda organizácia 2 pracovníkov environmentálnej výchovy.

Aktivity Správy NP Muránska planina realizované v roku 2022 boli v súlade s cieľmi a opatreniami Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025. V rámci významných ochranných dní sa zorganizovalo spolu **22 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 1461 účastníkov**. Do odpočtu sú zahrnuté aj ďalšie podujatia, ktoré pri rôznych príležitostiach organizovala alebo spoluorganizovala Správa NP Muránska planina.

- Pri príležitosti Svetového dňa vody sa uskutočnila séria 4 prednášok pre 90 žiakov základných škôl. Prednášky boli spojené s aktivitami a vypracovaním pracovných listov tematicky zameraných na význam vody.
- Spolu 8 podujatí bolo venovaných Dňu Zeme a zapojilo sa do nich spolu 420 účastníkov – pre materské školy bol pripravený výukový program, kde sa deti hrou formou dozvedeli, ako ľahko môžu niektoré živočíchy prísť o domov v dôsledku necitlivých zásahov človeka do prírody a ako sa niektoré druhy v dôsledku toho môžu stať ohrozenými. Pre žiakov základných škôl boli realizované prednášky spojené s výrobou búdok pre sovy. Už tradične je Správa NP Muránska planina v regióne lídrom pri iniciatíve čistenia rieky Muránka od komunálneho odpadu. Podujatie Spoločne za čistú Muránku sa uskutočnilo v meste Revúca, Jelšava, v obci Muráň a Meliata. Do podujatia sa zapojilo 300 dobrovoľníkov (žiakov a študentov základných a stredných škôl, zástupcov samospráv a dobrovoľníkov).
- Pri príležitosti Svetového dňa lesov sa uskutočnili 2 exkurzie pre 45 žiakov základných škôl.

- Pri príležitosti Svetového dňa včiel sa pre 60 žiakov uskutočnili 2 besedy – žiaci základnej školy mali možnosť nahliadnuť do života včiel vo včelom úli.
- Pri príležitosti Svetového dňa rangerov sa v Terénnom informačnom stredisku Burda uskutočnilo podujatie venované práci strážcov. Podujatie zorganizovalo OZ Nová Burda v spolupráci so Správou NP Muránska planina a zúčastnilo sa ho strážcovia viacerých chránených území i široká verejnosť (56 účastníkov).
- Pri príležitosti Svetového dňa zvierat sa uskutočnila 1 prednáška pre 40 žiakov základnej školy.
- Medzi tradičné podujatia, ktoré Správa NP Muránska planina každoročne organizuje pri príležitosti Európskeho dňa parkov, patria **Muránske hradné hry**. V roku 2022 sa do organizovania podujatia zapojili aj Partnerstvo Muránska planina – Čierny Hron a občianske združenie Živá planina. Na podujatí participovala aj Oblastná organizácia cestovného ruchu Gemer. Pre 300 návštevníkov areálu Muránskeho hradu boli pripravené environmentálne hry a kultúrny program.
- Pri príležitosti 30. výročia NATURY 2000 sa na sysľovisku Biele vody konalo podujatie **Príďte sa zabaviť a niečo sa naučiť** určené pre širokú verejnosť. Pre 300 návštevníkov boli pripravené environmentálne hry a infostánky.
- Do čistenia sysľoviska Biele vody, jeho okolia a trasy NCH Muránsky hrad od komunálneho odpadu sa v rámci iniciatívy **Čisté Slovensko** zapojilo 50 dobrovoľníkov.

V roku 2022 sme zrealizovali **31 vzdelávacích programov pre školy**, ktorých sa zúčastnilo spolu **693 žiakov, študentov a pedagógov**. Pre školy i verejnosť sme pripravili **4 terénne zážitkové programy**, zúčastnilo sa ich spolu **101 osôb**. Tri programy boli zamerané na spoznávanie fauny, flóry, geomorfológie a lesných biotopov národného parku a zúčastnili sa ich žiaci základných škôl. Jeden program – Bylinkáreň bol určený pre širokú verejnosť a bol zameraný na spoznávanie liečivých bylín, ich účinkov a spôsobu ich spracovania a využitia. Program sme realizovali v spolupráci s OZ Nová Burda v Terénnom informačnom stredisku Burda. Naša organizácia každoročne úzko spolupracuje so **Špeciálnou základnou školou Revúca**, pre ktorú sme v roku 2022 pripravili **4 podujatia** (Vtáky našich záhrad - prezentácia a vešanie búdok v školskej záhrade; Obyvatelia našich záhrad – prezentácia; Exteriérový vzdelávací program O lese v lese zameraný na lesný ekosystém; Čistenie vtáčích búdok po sezóne v školskej záhrade). Zúčastnilo sa ich **54 detí**. Žiaci tejto školy sa každoročne pod naším vedením zapájajú v jarných mesiacoch aj do stavby zábran popri cestách, kadiaľ vedú jarné migračné trasy obojživelníkov.

V roku 2022 naša organizácia zabezpečila inštaláciu **1 výstavy**. Výstava Sysel' bola prístupná širokej verejnosti v priestoroch Informačného strediska Muráň od 28.7. do 31.8. **Prezrelo si ju 1279 návštevníkov**. Pre propagáciu 25. výročia vyhlásenia NP Muránska planina boli vytlačené **2 nadrozmerné bannery**, ktoré boli nainštalované na budovu Polyfunkčného centra Správy NP Muránska planina v Muráni.

Na problematiku chránených území a ich manažmentu bolo zameraných **9 podujatí** – prednáškový cyklus sa uskutočnil na stredných školách (Gymnáziách v Revúcej, Tisovci a Brezne) a oslovil **130 študentov**. Spracované boli 2 témy – Človek ako súčasť prírody – prednáška podrobne rozoberala vplyv človeka na krajinu a biodiverzitu počas stáročí, význam chránených území v súčasnosti pre zachovanie biodiverzity a zdravého fungovania ekosystémov a potrebu vykonávania manažmentových opatrení na udržanie priaznivého stavu určitých biotopov alebo naopak, potreba ochrany prírodných procesov v lesných biotopoch v chránených územiach.

Druhou témou bola Sústava NATURA 2000 – čo to je, načo sa vytvorila, aké typy území sú do nej zaradované a či je činnosť človeka z takýchto území vylúčená.

Správa NP Muránska planina je zriaďovateľom **2 náučných chodníkov** (NCH Muránsky hrad a NCH Stožky) a **4 náučných lokalít** (NL Piecky, NL Studňa, NL Sysľovisko Biele vody a NL Poludnica – Beňová). Všetky náučné chodníky i náučné lokality sú samoobslužné, na požiadanie na nich pracovníci Správy NP vykonávajú sprievod. **V roku 2022 sa uskutočnili 2 sprievody na Náučnú lokalitu Sysľovisko Biele vody** – pre študentov SOŠ veterinárnej z Nitry a ZŠ Jarmočnej – Košice okolie v rámci denného tábora. **Celkový počet sprevádzaných ľudí bol 90.**

Správa NP Muránska planina prevádzkuje **2 informačné strediská** – **Informačné stredisko Muráň**, situované v centre obce Muráň a **Terénne informačné stredisko Burda**, situované v horskom sedle Burda. Obe informačné strediská sú zamerané na poskytovanie informácií o prírodných hodnotách Národného parku Muránska planina, informácií o turistických trasách a cyklotrasách a typov na výlety. Obe strediská sú aj centrom environmentálnej výchovy – v IS Muráň sa priestory využívajú na prednášky a interiérové výukové programy, v TIS Burda sa realizovalo viacero menších podujatí pre návštevníkov (napr. Bylinkáreň, Svetový deň rangerov). **V roku 2022 strediská navštívilo celkovo 7.017 návštevníkov.**

- **V IS Muráň** sa nachádza stála expozícia národného parku, ktorá približuje návštevníkom jeho históriu i jednotlivé biotopy. Na požiadanie zamestnanci NP v nej realizujú pre návštevníkov výklad. V jeho priestoroch je tiež možné zakúpiť si suveníry, vrátane regionálnych produktov. Stredisko je otvorené sezónne zvyčajne od 1. júna do 30. septembra, v roku 2022 bolo otvorené od 20.7. do 30.9. **Návštevnosť v roku 2022 dosiahla 1.811 prevažne tuzemských návštevníkov.**
- **TIS Burda** okrem poskytovania informácií ponúka aj jednoduché turistické ubytovanie na vlastnej karimatke a vo vlastnom spacom vaku. Prevádzku realizovala Správa NPMP v spolupráci s OZ Nová Burda. Otvorené bolo celoročne – od 1.6. do 30.9. denne, mimo sezóny počas víkendov. **Návštevnosť v roku 2022 dosiahla 5.206 prevažne tuzemských návštevníkov.**

Plánované ekoturistické aktivity v NPR Javorníková dolina sa v roku 2022 nerealizovali.

Terénny informačný systém NP Muránska planina tvoria **3 samostatné informačné body** (ide o drevené prístrešky, v ktorých sú osadené tri informačné tabule), **11 samostatne stojacich informačných panelov**, **2 náučné chodníky** a **4 náučné lokality**. Terénny informačný systém považujeme za dôležitú formu informovania návštevníkov chráneného územia. Umožňuje totiž priamo v teréne poskytnúť návštevníkom informácie o prírodných hodnotách a dôvodoch ochrany národného parku alebo maloplošných chránených území. Životnosť informačných bodov a informačných panelov je však obmedzená, keďže sú vystavené poveternostným vplyvom i činnosti ľudí, či živočíchov, preto je ich údržba veľmi dôležitá. V roku 2022 prešli kompletnou rekonštrukciou:

- **2 informačné body** - IB Hrdzáva dolina (základný kameň) a IB Zbojská. Kompletne sa vymenili všetky drevené časti oboch prístreškov tvoriacich informačné body a aktualizovalo sa – graficky spracovalo a vytlačilo spolu 6 informačných tabúl, ktoré boli následne nainštalované v prístreškoch.
- **informačné panely** – IP Suché doly, IP Trstie a IP Červená Skala. Pri všetkých sa vymenili všetky drevené časti panelov a aktualizovali sa – graficky spracovali a vytlačili informačné tabule.

- **1 náučný chodník** – NCH Muránsky hrad. V rámci rekonštrukcie sa vymenili všetky drevené časti 3 informačných bodov (prístreškov) a 14 panelov, aktualizovalo sa – graficky spracovalo a vytlačilo spolu 23 informačných tabúlí, ktoré boli následne nainštalované na informačných bodoch a na paneloch, na trase chodníka bolo osadených spolu 35 nových popisných tabuliek, suchá toaleta, vymenený bol stôl a lavice na Veľkej lúke, pribudlo 10 ks jednoduchých drevených lavičiek v areáli Muránskeho hradu, opravené boli schody na prístupovej trase pod vstupnou bránou Muránskeho hradu a kompletne zrekonštruované boli obe vyhliadkové plošiny v areáli Muránskeho hradu.
- **1 náučná lokalita** – NL Piecky. Vymenila sa drevená konštrukcia panelu a informačná tabuľa.
- Čiastočnou rekonštrukciou prešla aj **turistickú útulňa Nižná Kľaková** – zrealizovala sa výmena strechy. Rekonštrukčné práce sa realizovali v spolupráci s občianskym združením Živá planina.

Priebežne bol od vzniku organizácie vykonávaný prieskum potrieb školení a vzdelávania zamestnancov. Ako nevyhnutné sa ukázala najmä potreba vzdelávania nových zamestnancov, ktorí rozšírili rady zamestnancov Správy NP Muránska planina (účtovníctvo, ekonomické systémy SAP, CES, princípy prírody blízkeho obhospodarovania a manažment lesných ekosystémov na princípoch ochrany prírody atď.), ale aj pôvodných zamestnancov, nakoľko pri vzniku samostatného právneho subjektu došlo k rozšíreniu úloh a povinností, ktoré je nevyhnutné vykonávať. Ponuky školení boli priebežne zasielané zamestnancom a ich účasť na školeniach bola aktívne podporovaná s cieľom zvyšovať odbornú úroveň zamestnancov.

V priebehu roka 2022 sa uskutočnilo spolu **12 porád** odborných zamestnancov, strážcov, pracovníkov environmentálnej výchovy a vedenia: Porada ku doplneniu národného zoznamu ÚEV (online, 24.8.2022 – 2 pracovníci); porada anorganikov (IS Muráň, 29. – 30.9.2022 – 1 pracovník); porada k novej aplikácii Stráže prírody (online, 30.9.2022 – 3 pracovníci); koordinačné stretnutie k Zelenému balíku pre školy (online, 30.11.2022 – 2 pracovníci); stretnutie Stráže prírody – porada a školenie (IS Muráň, 4.12.2022); pracovné stretnutie s OZ Lesmír k zosúladieniu projektov z Plánu obnovy a odolnosti (IS Muráň, 7.12.2022 – 6 pracovníkov); porada koordinátorov Stráže prírody (online, 15.12.2022 – 1 pracovník); 5 x pracovné porady k príprave a realizácii aktivít v oblasti environmentálneho vzdelávania v rámci projektu LIFE - IP NATURA 2000 SVK (online, 24.1.2022, 23.2.2022, 25.3.2022, 13.4.2022, 12.10.2022). Porady riaditeľov správ národných parkov s vedením Odboru riadenia národných parkov na MŽP SR sa konali spravidla s týždňovou periódou.

Pracovníci Správy NP Muránska planina sa v roku 2022 zúčastnili na 30 školeniach, seminároch, workshopoch, konferenciách a webinároch.

- **Školení sa uskutočnilo 19.** Väčšina bola zameraná na ekonomický systém SAP (11 školení), moduly personalistiky a miezd (1 školenie), účtovníctvo pre príspevkové organizácie (1 školenie) a zavedenie Centrálneho ekonomického systému (6 školení a workshopov), zamestnanci absolvovali aj školenie Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (IS Muráň, 16.12.2022).
- Zamestnanci sa zúčastnili aj **2 webinárov** – webináru Prírodný turizmus v chránených územiach USA (online, 1.5.2022) a webináru Manažment prírodných zdrojov so zameraním na obhospodarovanie lesov v národných parkoch v USA (online, 18.5.2022).

Oba webináre organizovala pre pracovníkov ŠOP SR a národných parkov Štátna ochrana prírody SR v spolupráci s ambasádou USA v Bratislave.

- Zamestnanci sa zúčastnili **8 seminárov** na rôzne témy. Dňa 17.5.2022 sa vo Zvolene konal Informačný deň k Európskemu dohovoru o krajine. Dňa 24.5. 2022 sa vybraní pracovníci zúčastnili v Tatranskej Lomnici Semináru k novele zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z. Dňa 27.7.2022 sa v Podbanskom naši zamestnanci zúčastnili odborného seminára na tému Manažment lesných ekosystémov na princípoch ochrany prírody. Seminár bol spojený s exkurziou a praktickými ukážkami manažmentu priamo v teréne. Podobného terénneho školenia v Tatranskej Kotline sa zúčastnili šiesti zamestnanci a na odbornom seminári Aktuálne problémy v ochrane lesa v Starom Smokovci traja zamestnanci. Traja pracovníci sa zúčastnili terénneho školenia Manažment lesov Národného parku Slovenský raj prostredníctvom prírody blízkeho hospodárenia. V dňoch 14. – 16.10.2022 sa jedna zamestnankyňa zúčastnila v Krásnohorskej Dlhej Lúke Chiropterologického seminára organizovaného Spoločnosťou pre ochranu netopierov. Dňa 6.12.2022 sa v Bratislave zúčastnil jeden zamestnanec seminára Biodiverzita húb Slovenska. 20. ročník tohto seminára organizovala Slovenská mykologická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied.
- V roku 2022 sa zamestnanci zúčastnili **1 konferencie** – konferencia Krajina – človek - kultúra sa konala 22.6.2022 v Banskej Bystrici a zorganizovali ju SAŽP, MŽP SR a FEE TU Zvolen.
- Naša organizácia mala zastúpenie aj na Východoslovenskom tábore ochrancov prírody, ktorý sa konal 1.8. – 5.8.2022 v Kopytovskej doline. Tábor každoročne organizuje Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny.

V roku 2022 sme sa dňa 8.10.2022 zúčastnili na **Hubertovej jazde** – podujatie každoročne organizuje mesto Revúca. V dvoch infostánkoch sme realizovali environmentálne hry pre deti a propagovali Správu NP Muránska planina a NATURU 2000. Oslovili sme približne **150 návštevníkov**. Dňa 26.10.2022 sme sa na Trstí zúčastnili na **slávnostnom otvorení turistickej útulne Sláviček**, kde sme takisto propagovali NP Muránska planina. Podujatie pripravili Hikemates, SPP a madebythe. **Počet účastníkov bol cca 50.**

Správa NP Muránska planina využíva na propagáciu a informovanie verejnosti aj webovú stránku a sociálne siete. Tvorba obsahu a aktualizácie neustále prebieha na webe NP Muránska planina <https://www.npmuranskaplanina.sk/> . Celková návštevnosť webovej stránky v roku 2022 dosiahla viac než **384 118 návštev**. V sekcii Aktuality bolo publikovaných **36 novínok**. Facebooková stránka NP Muránskej planiny <https://www.facebook.com/muranskaplaninanp/> má aktuálne **7 200 sledovateľov**. Počas roka 2022 bolo na FB stránke publikovaných **109 príspevkov** s dosahom na takmer **389 000 návštevníkov**. Počas roka 2022 bolo prostredníctvom správ odpovedané **na viac než 25 správ**.

Prístup informácií k verejnosti, budovanie pozitívneho vzťahu verejnej mienky k Správe NP Muránska planina a propagáciu jednotlivých činností sme sa aj v tomto roku snažili zabezpečovať okrem iného prostredníctvom médií s masovým dosahom. Správa NP Muránska planina vydala **12 tlačových správ**, respektíve boli redaktorom TASR poskytnuté informácie pre tlačové správy, ktoré boli následne uverejnené na portály teraz.sk. Súčasťou PR agendy bola nielen aktívna komunikácia Správy NP Muránska planina s médiami prostredníctvom reakcií na novinárske otázky, ale aj snaha o angažovanosť v oblasti reportáží a mediálnych výstupov

určených pre verejnosť. Informácie, ktoré boli poskytnuté, sa týkali reformy národných parkov a schváleníu zonácie NP Muránska planina, prevádzke a údržbe turistickej infraštruktúry, plánovaným či už realizovaným podujatiam a projektom schváleným z Plánu obnovy a odolnosti pre región Muránskej planiny. Pracovníci Správy NP Muránska planina sa zúčastnili aj na **tlačovej konferencii Eduarda Hegera – predsedu vlády SR a Jána Budaja - ministra životného prostredia po stretnutí so zástupcami samospráv miest a obcí regiónu Muránskej planiny** v obci Muráň. Témou stretnutia i tlačovej konferencie bola prvá zelená výzva v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR, ktorá bola určená pre žiadateľov rozvojových projektov transformácie regiónov národných parkov Muránska planina a Poloniny (14.4.2022, Muráň). Mediálnu pozornosť smerujúcu k NP Muránska planina vzbudila 20. 7. 2022 **návšteva prezidentky Slovenskej republiky Zuzany Čaputovej**. Pani prezidentka sa zaujímalala o zonáciu národného parku, ako aj o perspektívy rozvoja tohto územia z hľadiska poskytovania služieb udržateľného cestovného ruchu. Mimoriadnou poctou pre Muránsku planinu bolo, keď sa k svojej návšteve Muránskej planiny pani prezidentka vrátila aj vo svojom novoročnom príhovore 1. 1. 2023.

Správa NP Muránska planina priebežne počas celého roka komunikovala s médiami na rôzne témy. Bolo natočených **viacero TV reportáží** – pre TV JOJ (7.8.2022 – Spravodajstvo TV JOJ – Lúka plná sysľov – reportáž o jednej z najväčších atrakcií v okrese Revúca), pre TV Markíza (30.11.2022 – S Tribulom po horách – Útulná útulňa Sláviček – reportáž o novootvorenej turistickej útulni na Trstí), pre RTVS (4.11.2022 – Televíkend – Chodník malých netopierov v Rákoši). Bolo natočených aj viacero **rozhlasových reportáží** na rôzne témy: Rádio Regina Stred (19.7.2022 – Politika z domova – reportáž o Zonácii Národného parku Muránska planina), Rádio Regina (3.9.2022 – Regina v horách – živé vysielanie zo Sedla Zbojská - informácie o prírodnom bohatstve národného parku Muránska planina, ale aj o historickom dedičstve Coburgovcov v oblasti, ktorej dodnes dominuje zrúcanina hradu Muráň.), Rádio Regina (7.11.2022 – Rádiožurnál – Národné parky Muránska planina a Poloniny dostanú peniaze z plánu obnovy – o schválených projektoch v regióne NP Muránska planina). Poskytovaním údajov sme spolupracovali sme aj na tvorbe **príspevkov v online a offline printových médiách na Slovensku, spravodajských agentúrach a internetových spravodajských portáloch**: Nový čas (8.2.2022 Úspešná záchrana na Muráni: Miestnym neostal zúbožený bocian ľahostajný, Ervína ratovali pred vyhladovaním; 5.8.2022 Známi hokejisti pomáhali vymeniť staré vyhliadkové plošiny za nové: Na Muránsky hrad vynášali drevo Bača aj Chára), Denník N (25.7.2022 - Muránska planina ako prvá dostala veľké územie bez zásahov človeka, ustúpil aj Boris Kollár), SME – mynovohrad.sme.sk (7.11.2022 Od ťažby dreva k turizmu. Na Muránskej planine avizujú viaceré novinky za milióny eur; 12.11.2022 Cyklocesta pod Muránskym hradom bude obojsmerná. Na planine pribudnú nové bežkárské trate), Rimava.sk (18.11.2022 V Národnom parku Muránska planina postavia záchytné parkoviská, nadšencov bežkovania potešia nové značené trasy). Spolu s OOCR Gemer sme natočili **2 podcasty** – Tipy na výlety v regióne Gemer, ktoré boli publikované na Spotify, Google Podcast, Anchor, Sk podcasty a Podmaz.sk.

Správa NP Muránska planina priebežne počas roka spolupracovala s inými subjektami prípravou podkladov, konzultácií a vykonávaním korektúr textov pre rôzne výstupy (napr. tabule na pripravované NCH, ktoré realizujú iné subjekty a pod.) a poskytovaním fotografií z fotoarchívu Správy NP Muránska planina za účelom propagácie prírodných hodnôt najmä Muránskej planiny.

Správa NP Muránska planina bola v rámci svojich možností súčinná aj pri organizovaní informačných aktivít MŽP SR. Spolupracovala pri príprave tlačových správ (vyjadrenia, fotodokumentácie) či pri online propagácii (zdieľanie, streamovanie) vzniknutých mediálnych výstupov.

5.1 Edičná činnosť

V rokoch 2004 – 2009 vydávala Správa NP Muránska planina časopis *Reussia*, ktorý uverejňoval odborné práce s prírodovednou tematikou, týkajúcou sa Muránskej planiny a príslušných častí Gemera a Horehronia. V rámci edičnej činnosti mala v roku 2022 Správa NP Muránska planina snahu opätovne obnoviť vydávanie tohto časopisu / resp. zborníka odborných prác, čo sa však kvôli plneniu náročných úloh spojených s transformáciou národných parkov nepodarilo zrealizovať. Úloha sa tak presúva do roka 2023.

5.2 Spolupráca s domácimi inštitúciami a organizáciami

Správa NP Muránska planina aj v roku 2022 spolupracovala s viacerými inštitúciami, mimovládnyimi organizáciami, vedeckými inštitúciami, samosprávami, OOCR aj inými organizáciami:

- **ŠOP SR** – odborné konzultácie; spolupráca pri projektoch IP LIFE Natura 2000, LIFE Sysel'
- **Živá planina – občianske združenie** – spolupráca pri manažmente biotopov v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina najmä v lokalitách Biele vody – sysľovisko a Pod hrad – sysľovisko, spolupráca pri rekonštrukcii turistickej útulne Nižná Kľaková, organizovaní podujatia pre verejnosť Muránske hradné hry a monitoringu živočíchov;
- **Spoločnosť pre ochranu netopierov** – spolupráca na zimnom sčítaní netopierov v územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina;
- **BROZ** – spolupráca na realizovaní projektu LIFE Sysel' (LIFE19 NAT/SK/001069 - Ochrana sysľa pasienkového);
- **SOS Bird Life** – spolupráca pri zimnom monitoringu nehniezdnych populácií vodných a na vodu viazaných vtákov;
- **WWF Slovensko** – spolupráca pri realizovaní projektu LIFE IP – NATURA 2000 SVK (LIFE19 IPE/SK/000003 - Úloha siete Natura 2000 a manažment vybraných prioritných biotopov v integrovanej ochrane krajiny v Slovenskej republike);
- **Daphne – inštitút aplikovanej ekológie** – spolupráca pri realizovaní projektu LIFE IP – NATURA 2000 SVK (LIFE19 IPE/SK/000003 – Úloha siete Natura 2000 a manažment vybraných prioritných biotopov v integrovanej ochrane krajiny v Slovenskej republike);
- **RPS** – realizácia spoločného monitoringu hniezdenia dravých vtákov
- **Botanický ústav CBRB SAV** – spolupráca pri výskume *Daphne arbuscula*
- **OZ Nová Burda** – spolupráca pri poskytovaní informácií a organizovaní podujatí pre verejnosť v Terénnom informačnom stredisku Burda.
- **Partnerstvo Muránska planina – Čierny Hron** – spolupráca pri organizovaní podujatia pre verejnosť Muránske hradné hry;
- **OOCR Gemer** – Správa NP Muránska planina ako člen OOCR Gemer spolupracuje so všetkými členmi a podieľa sa na rozvoji infraštruktúry cestovného ruchu a propagácii regiónu;
- **mesto Revúca a obec Muráň** – spolupráca pri organizovaní podujatia Spoločne za čistú Muránku

- **Rozvojová agentúra BBSK** – spolupráca pri tvorbe Stratégie rozvoja udržateľného cestovného ruchu v Národnom parku Muránska planina do roku 2030; spolupráca pri tvorbe Cyklostratégie Gemer – Malohont;

5.3 Cezhraničná spolupráca

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky pripravila pre zástupcov Ministerstva životného prostredia SR, riaditeľov správ národných parkov a zástupcov riaditeľstva Štátnej ochrany prírody SR odbornú exkurziu do vybraných národných parkov na území Poľska. Správu NP Muránska planina reprezentovali dvaja zamestnanci, ktorí navštívili Ojcowski Park Narodowy, Gorczański Park Narodowy, Babiogorski Park Narodowy, Pieniński Park Narodowy a Tatrzański Park Narodowy.

Cieľom odbornej exkurzie bolo predstaviť fungujúce príklady dobrej praxe v oblasti manažmentu ochrany prírody veľkoplošných chránených území so zameraním na súžitie a modely harmonizácie záujmov v dotknutých územiach.

Poľské národné parky sú štátne právne subjekty, na ktoré dohliada ministerstvo životného prostredia. Zabezpečujú správu štátnych pozemkov na území národných parkov, ako aj ich manažment. V Poľsku je dokonca celé lesné hospodárstvo v gescii ministerstva klímy a životného prostredia. Štátne lesy sú obhospodarované organizáciou, ktorej účelom nie je dosahovanie zisku z ťažby. Príjmy z lesného hospodárstva sú jedným zo zdrojov príjmov určených na financovanie národných parkov. Pre Slovensko je však poľský systém správy vzácných chránených území inšpiratívny nielen z hľadiska správy národných parkov prostredníctvom samostatných právnych subjektov - správ národných parkov, vrátane rád národných parkov ako poradných orgánov, ale aj z hľadiska ich prínosu pre regióny, rozvoja cestovného ruchu a tiež podpory remesiel, ovčiarstva či tradičného obhospodarovania v zázemí chránených území.

6. PROJEKTOVÁ ČINNOSŤ

V územnej pôsobnosti Správy NP Muránska planina boli v roku 2022 realizované nasledovná projekty:

6.1 Projekty LIFE

V roku 2022 boli realizované dva projekty LIFE, v rámci ktorých bude mať Správa NP Muránska planina so sídlom v Revúcej od roku 2023 postavenie pridružených príjemcov:

LIFE19 NAT/SK/001069 – Ochrana sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus*) (LIFE SYSEL).

Projekt bol realizovaný v spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR (ŠOP SR), Bratislavským regionálnym ochranárskym združením (BROZ), ZOO Bojnice, Prírodovedeckou fakultou Univerzity Komenského, a zahraničnými partnermi Salamandra (PL) a Alka Wildlife (CZ).

Cieľom projektu bola ochrana druhu sysleť pasienkový (*Spermophilus citellus*) a zlepšenie nepriaznivého stavu jeho populácii v severozápadnom okraji areálu rozšírenia v Európe (na Slovensku, v Poľsku a Čechách). Cieľom bolo posilniť a zvýšiť jeho populáciu v lokalitách, kde sa vyskytuje, obnoviť vhodné biotopy a umožniť tak rozšírenie jeho výskytu, reintrodukovať druh na lokality, z ktorých už vymizol.

Územie NP Muránska planina je jedným z projektových území, na ktorých sa majú jednotlivé aktivity realizovať. Správa NP Muránska planina bola do 31.3.2022 jednou z organizačných jednotiek ŠOP SR. Od 1.4.2022 sa stala samostatným právnym subjektom. Jej odčlenením od ŠOP SR bolo potrebné riešiť administratívne zmeny v projekte - pridanie Správy NP Muránska planina ako nového partnera projektu a rozdelenie rozpočtu medzi ŠOP SR a nových partnerov. Keďže proces nebol do konca roka 2022 ukončený, Správa NP Muránska planina samostatne nerealizovala žiadne plánované aktivity v rámci projektu, okrem spolupráce pri manažmente lokalít, ktoré realizoval BROZ.

V roku 2022 sa uskutočnilo za prítomnosti pracovníkov Správy NP Muránska planina, niekoľko odchytov v rámci plánovaných transferov jedincov na základe genetických analýz. Rovnako sa konzultovali ďalšie kroky. Správa NP Muránska planina by mala v projekte po transformácii ŠOP SR vystupovať ako partner projektu, pričom sa čaká na oficiálne zahrnutie nášho subjektu do projektu.

LIFE19 IPE/SK/000003 – Úloha siete Natura 2000 a manažment vybraných prioritných biotopov v integrovanej ochrane krajiny v Slovenskej republike (LIFE IP NATURA 2000 SVK)

Predmetný projekt sa v roku 2022 realizoval aj v územnej pôsobnosti Správa NP Muránska planina, avšak Správa NP Muránska planina nebola partnerom projektu.

Na projekte pracuje sedem organizácií. Koordinujúcim príjemcom je MŽP SR, medzi pridružených príjemcov patria ŠOP SR, WWF Slovensko, Národné lesnícke centrum, DAPHNE - Inštitút aplikovanej ekológie, Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. a Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave. Odborníci týchto organizácií sa podieľajú na zabezpečovaní monitoringu a manažmente chránených území, vyhodnocovaní ekosystémových služieb, vzdelávaní a riadení projektu.

Hlavným cieľom projektu je implementácia Prioritného akčného rámca financovania (PAF) pre sústavu Natura 2000 v Slovenskej republike na roky 2021-2027, v zmysle článku 8 smernice o biotopoch 92/43/EHS. Tento cieľ nám umožní dosiahnuť cieľ 1 stratégie EÚ v oblasti biodiverzity a všeobecné ciele smerníc EÚ o biotopoch a vtákoch, pokiaľ ide o prínos k zlepšeniu stavu ochrany niektorých konkrétnych a prioritných druhov a typov biotopov, a môže zahŕňať aj širšie činnosti v oblasti zelenej infraštruktúry, ktoré prispievajú k lepšej koherencii sústavy Natura 2000 v širšom a cezhraničnom kontexte. Prioritný akčný rámec (PAF) je viacročný strategický plánovací nástroj, ktorého cieľom je poskytnúť komplexný prehľad opatrení a zdrojov financovania potrebných na podporu ochrany celoeurópskej sústavy Natura 2000 a súvisiacej zelenej infraštruktúry. Je zameraný na identifikáciu aktivít, ktoré priamo súvisia s konkrétnymi ochrannými opatreniami vytvorenými pre lokality sústavy Natura 2000 tak, aby sa na úrovni lokalít dosiahli ciele ochrany tých druhov a typov biotopov, pre ktoré boli dané lokality označené za chránené.

Územie NP Muránska planina je jedným z projektových miest, na ktorých sa majú vykonávať aktivity v rámci projektu Life- IP NATURA 2000 SVK. Správa NP Muránska planina bola do 31.3.2022 jednou z organizačných jednotiek ŠOP SR. Od 1.4.2022 sa stala samostatným právnym subjektom. Jej odčlenením od ŠOP SR bolo potrebné riešiť administratívne zmeny v projekte - pridanie Správy NP Muránska planina ako nového partnera projektu a rozdelenie rozpočtu medzi ŠOP SR a nových partnerov. Keďže proces nebol do konca roka 2022 ukončený, Správa NP Muránska planina nerealizovala žiadne aktivity v rámci projektu samostatne, ale spolupracovala pri niektorých aktivitách so ŠOP SR a ďalšími partnermi.

V rámci enviroedukácie, ktorej cieľom je zvýšiť povedomie a prijatie sústavy NATURA 2000 medzi zainteresovanými stranami a širokou verejnosťou sa zrealizovali všetky plánované aktivity na rok 2022. Vytvorili sme a v teréne otestovali **dva výukové programy** – jeden určený pre verejnosť, druhý pre žiakov základných škôl. Výukový program pre verejnosť bol otestovaný v rámci podujatia Príďte sa zabaviť a niečo sa naučiť na sysľovisku Biele vody dňa 4.8.2022. Zúčastnilo sa ho cca 300 účastníkov rôznych vekových kategórií. Výukový program pre školy bol otestovaný na dvoch exkurziách so žiakmi ZŠ a ŠZŠ dňa 19.10.2022 a 20.10.2022. Zúčastnilo sa ich 61 žiakov. V rámci podujatia pre verejnosť Hubertova jazda, ktorú dňa 8.10.2022 organizovalo mesto Revúca, sme na námestí zriadili **infostánok NATURA 2000**, kde sme prostredníctvom rôznych aktivít nenásilnou hravou formou vzdelávali účastníkov podujatia. Oslovili sme približne 150 osôb. V decembri sme v rámci **týždňa NATURA 2000** zrealizovali 8 prednášok zameraných na NATURU 2000 pre študentov troch gymnázií v mestách Revúca, Tisovec a Brezno. Prednášok sa zúčastnilo cca 100 študentov. Počas roka sme sa pravidelne zúčastňovali online pracovných stretnutí k projektu spolu s ďalšími projektovými partnermi. Priebežne sme všetky zrealizované aktivity propagovali na webovej stránke národného parku a na FB stránke národného parku.

6.2 Projekty v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia (OP KŽP)

REALIZÁCIA OPATRENÍ PROGRAMOV STAROSTLIVOSTI O VEĽKÉ ŠELMY NA SLOVENSKU (skrátенý názov: Veľké šelmy 2, kód ITMS2014+: 310011L489)

Zamestnanci NP MP sa zúčastňovali na komisionálnom šetrení škôd spôsobených veľkými šelmami – najviac výjazdov bolo vykonaných ku škodám spôsobených vlkom dravým. Zamestnanci strážnej služby NP MP ďalej vykonávali preventívne kontroly v územiach svojej

pôsobnosti zamerané na odhaľovania prípadov nelegálneho lovu veľkých šeliem. V spolupráci s PZ SR bol riešený jeden prípad pytliactva medveďa hnedého v k.ú. Bacúch. Strážcovia vykonávali kontroly zamerané na zabezpečenie zlepšenia ochrany biotopov veľkých šeliem – skontrolovaných bolo vyše 70 ha.

V oblasti monitoringu bol realizovaný oportunistický monitoring rysa v NP Muránska planina. Vykonával sa pokus o telemetrovanie vlka dravého avšak bez úspešného odchyty. Súbežne prebiehalo kontinuálne mapovanie výskytu veľkých šeliem na kompetenčnom území NP MP. Zaznamenávali sa výskyty medveďa, vlka a rysa pri terénnej činnosti zamestnancov NP MP (stopy, priame pozorovania, úhyny) a údaje z fotopascí (snímky, videosekvencie), ktoré sa čiastočne zaevidovali KIMS, zvyšné údaje budú postupne spracované.

Hlavná aktivita projektu: Realizácia programov starostlivosti o veľké šelmy a časti zabezpečované v rámci hlavnej aktivity:

- Komisionálne šetrenie škôd spôsobených veľkými šelmami, terénne obhliadky, administrácie a úhrada náhrad týchto škôd
- Ochrana biotopov veľkých šeliem pred nežiadúcimi antropickými vplyvmi
- Zabezpečenie eliminácie vlnísk a krmovísk pre raticovú zver, ktoré sú založené v rozpore s platnou legislatívou na úseku poľovníctva
- Evidencia všetkých škôd spôsobených veľkými šelmami na poľnohospodárskych plodinách, včelstvách a včelárskych zariadeniach, hospodárskych zvieratách, ovocných drevinách a kroch, pastierskych strážnych psoch, pastierskych psoch, poľovnej zveri, živote a zdraví fyzických osôb a majetku
- Fotomapovanie a fotomonitoring veľkých šeliem
- Telemetrické sledovanie veľkých šeliem s dôrazom na vlka a rysa

Pozn.: Žiadateľom / prijímateľom projektu je ŠOP SR.

Starostlivosť o biotopy a druhy vtákov v projektovom území v rámci CHVU017 Muránska planina-Stolica a SKUEV0225 Muránska planina (Kód projektu: NFP310010CQD6)

(22. výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP zameraná na dobudovanie sústavy Natura 2000 – realizácia schválených dokumentov starostlivosti, s kódom OPKZP-PO1-SC131-2017-22)

Cieľom tohto projektu je zlepšenie stavu predmetných biotopov, druhov živočíchov a druhov vtákov európskeho významu v projektovom území v Správe NP Muránska planina prostredníctvom realizácie vybraných manažmentových opatrení.

V roku 2022 sa pripravovala administratívna časť projektu, t. j. vykonanie prieskumu trhu so zistením predpokladanej hodnoty zákazky pre spracovanie verejných obstarávaní (nákup strojov a zariadení, realizácia opatrení), identifikácia plôch, na ktorých sa majú jednotlivé opatrenia vykonávať, vypracovanie znaleckého posudku za účelom výkupu pozemkov, spracovanie a odoslanie projektu v rámci ITMS2014+.

6.3 Environmentálny fond

Oprava náučných chodníkov a propagácia územia NP Muránska planina (Kód projektu: E2762)

V roku 2022 prešli kompletnou rekonštrukciou 2 informačné body (IB) v NP Muránska planina – IB Hrdzavá dolina a IB Zbojská. Vymenili sa všetky drevené časti, graficky sa spracovalo a vytlačilo 6 informačných tabúľ, ktoré boli následne nainštalované na prístreškoch. Ďalej boli spracované tri informačné panely (IP) – IP Suché doly, IP Trstie a IP Červená skala. Pri všetkých sa vymenili všetky drevené časti panelov a aktualizovali sa – graficky spracovali a vytlačili informačné tabule. Rekonštrukciou prešla aj jedna náučná lokalita NL Piecky, kde sa vymenila drevená konštrukcia panelu a informačná tabuľa. Ďalej v roku 2022 prešiel rekonštrukciou náučný chodník NCH Muránsky hrad, vymenené boli všetky drevené časti 3 informačných prístreškov a 14 panelov. Aktualizovali sa informačné tabule – graficky sa zrealizovalo a vytlačilo sa spolu 23 informačných tabúľ, ktoré boli nainštalované na informačných bodoch a paneloch; na trase chodníka bolo osadených 35 nových popisných tabuliek, suchá toaleta, stôl a lavice na Veľkej lúke, pribudlo 10 drevených lavičiek v areály Muránskeho hradu. Opravené boli schody na prístupovej trase pod vstupnou bránou Muránskeho hradu a kompletne zrekonštruované boli dve vyhladkové plošiny v areály Muránskeho hradu.

6.4 Projekty realizované z iných schém podpory

6.4.1 Projekty z Plánu obnovy a odolnosti

Vytvorenie kľúčových podmienok rozvoja prírodného cestovného ruchu v Národnom parku Muránska planina (kód 05I01000057)

Hlavným cieľom projektu je vytvárať podmienky pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu v NP Muránska planina a ponuku v prírodnom cestovnom ruchu.

Ciele projektu sa zameriavajú na vytvorenie kľúčových podmienok a zázemia pre rozvoj prírodného cestovného ruchu, ktorým sa podporí aj vznik nových pracovných príležitostí, a to nie len zelených pracovných miest, ale zamestnanosti aj v ďalších nadväzných oblastiach a to pri zabezpečení potrieb v oblasti ochrany prírody a krajiny a rozvoji biodiverzity. To je aj účelom mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

V rámci projektu v roku 2022 Správa NP Muránska planina zorganizovala úvodné koordinačné stretnutie aktérov v rozvoji prírodného cestovného ruchu na území Muránskej planiny. Pri príležitosti 25. výročia vyhlásenia NP Muránska planina sa uskutočnilo slávnostné podujatie (seminár) 25 rokov Národného parku Muránska planina – Východiská a vízie udržateľného rozvoja Muránskej planiny v kontexte reformy národných parkov, ktorého sa zúčastnilo 100 hostí – zástupcovia samospráv, štátnej správy, spolupracujúcich organizácií, mimovládnych organizácií a ďalších. Na podujatí boli predstavené jednotlivé rozvojové projekty mäkkého turizmu podporené z Plánu obnovy a odolnosti. V rámci podujatia sa uskutočnilo aj slávnostné otvorenie zrekonštruovaného NCH Muránsky hrad a prvé zasadnutie Rady parku.

6.4.2 Projekty z Integrovaného regionálneho operačného programu

Správa NP Muránska planina na konci roku 2022 začala pripravovať projekt **Projektová dokumentácia - Stredisko environmentálnej výchovy Tisovec**. Cieľom projektu je vytvorenie projektovej dokumentácie k plánovanému objektu Strediska environmentálnej výchovy v Tisovci, v tesnej blízkosti NP Muránska planina. Budova strediska bude ponúkať okrem ubytovania, jedálne, plne vybavenej kuchyne a sociálnych zariadení aj priestory, kde budú prebiehať rôzne výukové programy zamerané na environmentálnu výchovu zabezpečované Správou NP Muránska planina. Priestory svojim vybavením poskytnú žiakom základných škôl a ich učiteľom možnosti efektívne a zaujímavou formou vzdelávať sa v oblasti ochrany prírody, ekológie, zoológie, botanike a anorganike. Výhodná poloha na okraji národného parku bude ponúkať množstvo možností na výuku priamo v ňom, spoznávanie jeho krás a ukazovať dôležitosť jeho ochrany. Podstatou bude nielen učiť sa o prírode, ale hlavne učiť sa o nej priamo v prírode.

7. HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV ORGANIZÁCIE

Prínos organizácie je rozpisovaný osobitne pre ústredný orgán, ostatné organizácie verejnej správy a pre širokú verejnosť.

7.1 Ústredný orgán

Správa NP Muránska planina je odbornou organizáciou ochrany prírody a krajiny podľa §65b ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ktorá zabezpečuje úlohy na úseku ochrany prírody a krajiny na území národného parku a jeho ochranného pásma, ako aj v ďalšom vymedzenom území v rámci okresov Revúca, Brezno, Rimavská Sobota a Rožňava.

Správa národného parku spravuje pozemky vo vlastníctve štátu vrátane podielov vo vlastníctve štátu na pozemkoch a spoločných nehnuteľnostiach, ktoré sa v celosti alebo sčasti nachádzajú v národnom parku, ako aj iné nehnuteľnosti a majetok a plní úlohy súvisiace so správou tohto majetku.

7.2 Ostatné organizácie verejnej správy

Správa NP Muránska planina v súlade s platnými právnymi predpismi spracúvala stanoviská pre orgány ochrany prírody a krajiny a podľa potreby sa zúčastňovala konaní. V roku 2022 Správa NP Muránska planina spracovala 260 stanovísk a pracovníci odboru ochrany prírody sa zúčastnili na 106 konaniach a obhliadkach.

Správa NP Muránska planina spolupracovala s rôznymi inštitúciami a spoločnosťami (napr. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, správy národných parkov, Slovenská inšpekcia životného prostredia, Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Technická univerzita vo Zvolene, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Botanický ústav CRBS SAV v Bratislave – pozri kapitolu 5.2.)

7.3 Široká verejnosť

Správa NP Muránska planina zabezpečovala aj osvetovú a propagačnú činnosť, ktorá spočívala vo vydávaní propagačných materiálov a v organizovaní rôznych osvetových podujatí pre verejnosť. Významným prínosom správy národného parku pre širokú verejnosť je aj praktická starostlivosť o chránené časti prírody a ochrana biodiverzity, ktorú vykonáva v záujme celej spoločnosti. Samotná ochrana prírody, ktorú zabezpečuje správa národného parku, má nespočetné prínosy pre spoločnosť – primárne ide o ekosystémové služby (zadržiavanie vody, znižovanie znečistenia ovzdušia, zabezpečenie biodiverzity, od ktorej závisí zdravé fungovanie ekosystémov, prispievanie v boji proti klimatickým zmenám, poskytovanie priestoru pre rekreáciu a pod.).

Správa NP Muránska planina v roku 2022 zabezpečovala prevádzku 2 informačných stredísk ochrany prírody, okrem toho zabezpečovala údržbu náučných chodníkov a náučných lokalít.

Národné parky patria k vyhľadávaným destináciám v rámci turistického ruchu a patria

k územiám s vysokým ekonomickým potenciálom. Národný park je teda prínosom pre jeho užívateľov a pre celý región. Jednotliví návštevníci a podnikatelia v oblasti národného parku využívajú jeho atraktivitu, čo im prináša finančné aj nefinančné benefity. Región Muránskej planiny má perspektívu sa vďaka vzácnej, zachovanej prírode národného parku a vďaka spolupráci aktérov cestovného ruchu v nasledujúcich rokoch rozvíjať a napredovať, z čoho budú mať osoh ako návštevníci, tak aj miestni obyvatelia.